መግቢያ

ሀገራችን የበርካታ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ሜሊያ የሆኑ ባህላዊና ታሪካዊ ቅርሶች ባለቤት ናት፡፡ እነዚህም ቅርሶች የማንነትና የአብሮነት መገለጫዎች በመሆናቸው በአግባቡ ተጠብቀውና እንክብካቤ ተደርጎላቸው ለሀገሪቱ ኢኮኖሚዊና ማህበራዊ ልማት የበኩላቸውን ድርሻ እንዲያበረክቱና ለቀጣዩ ትውልድ እንዲተላለፉ ማድረግ አስፈላጊ ነው፡፡

ይህን ለማከናወን በባህልና ቱሪዝም ሚኒስቴር የቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለስልጣን በአዋጅ ቁጥር 209/92 አንቀጽ 6 ንኡስ አንቀጽ ፩ ከተሰጡት ስልጣና ተግባር አንዱ የሀገሪቱን ቅርሶችን መመዝገብ ነው፡፡ ሆኖም እስካሁን ድረስ በሀገሪቱ ወጥና ደረጃውን የጠበቀ የቅርስ ምዝገባ ሥርዓት ባለመኖሩ የሀገራችን ቅርሶች ብዛት፣ አይነትና ስርጭት አይታወቅም፡፡ በባለስልጣኑና በክልሎች በተበታተነ ሜልኩ የቅርስ ምዝገባ የተከናወነ ቢሆንም፣ ሀገራችን ካላት ማጠ ሰፊ የቅርስ ሀብት አንጻር እስካሁን ወጥ በሆነ የቅርስ አማዘጋገብ ቅርሶች ተመዝግበዉና ሚጃዎች በማእከል ደረጃ የተደራጁበት ሁኔታ አልነበረም፡፡ስለሆነም ወጥና ደረጃውን የጠበቀ የቅርስ ምዝገባ ሥርዓት በማስፈን ቅርሶች ተመዝግበው፣ ታውቀውና ከጥፋት ተጠብቀው ለልማት እንዲውሉ ለማድረግ ይህ የስራ መመሪያ እንዲወጣ ተደርጓል፡፡

ይህ የስራ መመሪያ ግዙፍነት ያላቸው (የማንቀሳቀሱና የሚንቀሳቀሱ) እንዲሁም ግዙፍነት የሌላቸውን ለመመዝገብ የተዘጋጀ ሲሆን የኢንታንጀብል ባህላዊ ቅርሶችን በተመለከተ በ2002 በባለስልጣኑ የተዘጋጁ የኢንታንጀብል ባህላዊ ቅርሶች ኢንቨንቶሪ ማንዋል ከዚህ የአማዘጋገብ መመሪያ ጋር አብሮ ተግባራዊ ይኖናል፡፡ አንድ የቅርስ ማዝጋቢ ምዝገባ ከመጀመሩ በፊት ሊያውቀው የሚገባ ሰነድ ነው፡፡ የመመሪያው የመጀመሪያ ክፍል የቅርስ ምድቦችን ያካተተ ሲሆን፣ ሁለተኛው ክፍልም ስለ ቅርስ ምዝገባ ዓላማ፣ አማዘጋገብ ዘደዎችና ሂደቶች ሊያስገነዝቡ የሚችሉ ሃሳቦችን ይዟል፡፡ ሦስተኛው ክፍል የማንቀሳቀሱ ቅርሶችን በቅፅ 01 ለመመዝገብ የሚረዳ መመሪያን የያዘ ሲሆን፤ የመመዝገቢያ ቅጹ ተራ ቁጥር ከሥሩ መመሪያው ተራ ቁጥር ጋር ተመሳሳይ በመሆኑ ማዘጋቢው በሚፈልገው ቦታ ላይ በቀላሉ በዚያዉ ተራ ቁጥር ማብራሪያ ሊያገኝ ይችላል፡፡ አራተኛው ክፍል የሚንቀሳቀሡ ቅርሶችን ለመመዝገብ የሚያስችልና ቅፅ 02 ተግባራዊ ለማድረግ የሚረዳ መመሪያ ሲሆን እንደ ክፍል ሦስት የቁጥር ተመሳሳይነት ያለው በመሆኑ የሚንቀሳቀሡ ቅርሶችን ባህሪያት ለማወቅ ያስችላል፡፡
መመሪያው የሚጨረሻ ክፍል የቅርስ ማዘጋቢው በግልና በጋራ ከተለያዩ በስራ ከሚያገናኛቸው አካላት ጋር ሊኖረው ስለሚገባ ስነምግባር የሚያስረዳ የአፈጻጸም መመሪያን የያዘ ነው፡፡

ክፍል አንድ

መግለጫ

አንቀጽ 1፤ **አውጪው ባለሥልጣን**

በባህልና ቱሪዝም ሚኒስቴር የቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለሥልጣን

አንቀጽ 2፤ **አጭር ርዕስ**

ይህ መመሪያ "የቅርስ ምዝገባ የሥራ መመሪያ ቁጥር 659/2013" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

አንቀጽ 3፤ **ትርጓሜ**

በቅርስ ጥናት አጠባበቅ አዋጅ 2009/1992 የተሰጡ የቅርስ ተርጓሜዎች በዚህ መመሪያ ተግባራዊ ይሆናሉ፡፡

2. የቅርስ ምዝገባ፤

አዋጅ ቁጥር 209/1992 አንቀፅ 3፡9 *''የቅርስ ምዝገባ''* ማለት ቅርስን ለማየት፣ ለመቆጣጠር፤ለማጥናት፤ለመንከባከብ፣ ለማጠንና ለትምህርትና ለመዝናኛነት የሚውሉበትን ሁኔታ ለማመቻቸት እንዲቻል ስለቅርሱ ሰፊ ሚረጃ ለማሰባሰብ በተዘጋጀው ቅፅ መመዝገብና እንደ አመችነቱ በፎቶ ግራፍ፣ በፊልምና በቪዲዮ መቅረፅን ይጨምራል በማለት ይተረጉማል፡፡

ክፍል ሁለት

የቅርስ ምዝገባ

2.1 የቅርስ ምዝገባ አላማ

የቅርስ ምዝገባ ዋነኛው አላማ ቅርስ የሆኑ ታሪካዊና ባህላዊ ሃብቶችን በማየት፣ በመመዝገብና ለቁጥጥርና ለጥናት በሚመች ማንገድ የምዝገባ ሚጃዎችን ሚደራጀት ሲሆን የሚከተሉትን ንዑሳን አላሞዎች ያካትታል፡፡

1. ያለንን የቅርስ ስርጭት በአይነትና በብዛት ለይቶ ለማወቅ
2. ቅርሶች ለጥናት ምርምር ለኢኮኖሚ ለፖለቲካዊ፣ ለማህበራዊና ለባህል ያላቸውን ጠቀሜታ ለማየት
3. ቅርሶችን በደረጃ ለመመደብ
4. ቅርሶችን ከተፈጥሮና ከሰው ሰራሽ አደጋ ለመከላከል
5. ለክትትልና ለቁጥጥር አመቺ ሁኔታ ለመፍጠር
6. ጥገናና እንክብካቤ የሚደረግላቸውን ቅርሶችን ማየት
7. የቅርስ ዝወውርንና እንቅስቃሴን ለመከታተል

2.2 ቅርስን ስለማየት

አንድ የቅርስ መዝጋቢ ቅርስን ቅርስ ካልሆነው አስቀድሞ ማየት ይጠበቅበታል፡፡ይህንንም ሲያደርግ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን የቅርስ መመዘኛ ማስፈርቶች ይጠቀማል፡፡ አንድን ቅርስ ቅርስ ነው ለማለት ከሚከተሉት መመዘኛዎች ቢያንስ አንዱን አሟልቶ ማኘት አለበት፡፡

1. ለታሪክና ለባህል ጥናት ያለው ጠቀሜታ
2. በስነ ጥበባዊና በኪነ ሕንፃ አሰራር ጥበቡ

3. በዕድሜው ጥንታዊ የሆነና የአንድን ዘመን የታሪክና የባህል አሻራ የሚያሳይ

4. አስደናቂና ብቸኛ

5. ለሳይንሳዊ ጥናትና ምርምር ያለው ጠቀሜታ የጎላ ከሆነ አማዘጋገ

2.3. የቅርስ አማዘጋገብ ዘደዎች

በምዝገባ ወቅት ማዝጋቢው በቃለማጠይቅ፣በምልከታ፣ ፎቶግራፍ በማንሳት ፣ ቪዲዮ በመቅረጽ፣ ስኬች በማሰራት ፣ለምዝገባ የተዘጋጀ ቅጽ በመሙላት፣ልኬት ወይም ማጠንና ክብደትን በማካካት ቅርሶቹን ሊማዝግብ ይችላል፡፡

2.4 የቅርስ አማዘጋገብ ሂደቶች

2.4.1. ምዝገባ :-

ቅርስን የመማዝገብ ስራ የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎችንና ባለሞያዎችን የሚያሳትፍ ዳሰሳዊ ጥናት በማካሄድ ቅርሶችን የማለየትና የመማዝገብ ስራ ማከናወን ሲሆን፤ በዝርዝር የሚከተሉትንተግባራት ያካትታል፡፡

1. ለማስከ የቅድመ ዝግጅት ማካሄድ፤ የጽኁፍ ሚጃዎችን ማሰብሰብና የሎጅስቲክስ ጉዳዮችን ማሟላት
2. በማስከ ከሚማለከታቸው ክፍሎች ጋር በማናኘት ለምዝገባ ስራው የሚያስፈልጉ ሁኔታዎችን (አስፈላጊወን ለማስከ ስራ የታዘዘበትን የትብብር ደብዳቤ፣ የማሰሪያ ቤት ማታወቂያ፣ ወዘተ) ማማቻቸት
3. ቅርሶችን በዚህ መሚያ ወስጥ በተጠቀሱት የመማዝገቢያ ማስፈርቶች ማሰረት ማለየትና መማዝገብ፤
4. የተማዝገበወን ቅርስ በወረቀትና በኤሌክትሮኒክስ ፋይል ሚደራጀት
5. የምዝገባ ሚጃዎችን ኮፒ ለሚማለከታቸው አካላት ማስራጨት
6. የተማዝገበወን ቅርስ ወደ ሚጃ ቋት ማስተላለፍ
7. የምዝገባ ሚጃዎችን ለህትመት ማቢቃት

ክፍል ሦስት

የሚንቀሳቀስ ቅርስ አማዘጋገብ የሥራ መሚያ

የሚንቀሳቀስ ቅርስ በቅፅ 01 ላይ የሚማዝገብ ሲሆን አማዘጋገቡም እንደሚከተለው ይሆናል፡፡

3.1. የቅርሱ ማለያ

3.1.1 ስም:-

የአካባቢው ቋንቋ ከአማርኛ የተለየ ከሆነ የቅርሱ ስም ከአማርኛ በተጨማሪ በአካባቢው ቋንቋ አጠራር ተገልጾ ሚጻፍ ይኖርበታል፡፡

3.1.2. ምድብ፡-

የሚንቀሳቀሱ ቅርሶች በአራት ምድቦች የተከፋፈሉ ሲሆን እነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡

III1. የሚንቀሳቀሱ የተለያዩ የገበታ(አይከን)፣ በብራና ቅጠል ላይ ወዘተ የተሳሉ ስእሎች

IV. መጻሕፍትና የሚጃ ሰነዶች ማዛግብት

V. የባህል እቃዎች፣ አልባሳት፣ ገንዘብ፣ የጦር ማሪያዎች፣ ከተለያዩ ቁስ የተሰሩ ቅርፃ ቅርፆች፣ ጌጦች፣ ሀይማኖታዊና ዓለማዊ ማልገያ እቃዎች ወዘተ

VI1. የአርኪዎሎጂና የፖሊዮንቶሎጂ ግኝቶች ናቸው፡፡

ማዘጋቢው የሚዝግበወን ቅርስ ምድብ በማየት በተገለጸው ሳጥን ✓ ምልክት ማድረግ ይጠበቅበታል፡፡

3.1.3 አድራሻ፡-

አድራሻ ማለት ቅርሱ የሚገኝበትን ልዩ ቦታ ስም ነው፡፡

ምሳሌ፡- ክልል አማራ ዞን /ልዩ ወረዳ/ ደቡብ ወሎ

ወረዳ ወረኢሉ ቀበሌ 07

ልዩ ስም ማካነስላሴ የቤት ቁጥር ----

ዞን በሜባበት ወቅት ልዩ ወረዳ የሚለው ማስረዝ ይኖርበታል፡፡ ልዩ ወረዳ ያላቸው ክልሎች ለምሳሌ፡- በአማራ ክልል የአርጎባ ልዩ ወረዳ በሜባበት ወቅት ዞን የሚለው ማስረዝ ይኖርበታል፡፡ በአንዳንድ አካባቢዎች ቀበሌና ልዩ ስም አንድ ሊሆን ይችላል ካልሆነም ሁለቱንም በተገቢው ቦታ ማስፈር ተገቢ ነው፡፡በተጨማሪም የቤት ቁጥር በሌለበት የገጠር አካባቢዎች የቤት ቁጥር የሚለው ---/ክፍት/ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

3.1.4 አገልግሎቱ፡-

ሀ. **የቀድሞ አገልግሎቱ፡-** ቅርሱ በተሰራበት ጊዜና ከዛም በኋላ ለረጅም ጊዜ ሲሰጥ የነበረው አገልግሎት ማለት ነው፡፡

ለ. **አሁን የሚሰጠው አገልግሎት፡-** አሁን ለምን አገልግሎት እየዋለ ነው? ይህም ቀደም ሲል ይሰጥ የነበረውን አገልግሎት እየሰጠ ነው? አሁን አገልግሎት አይሰጥም? ወይስ በቅርስነት ተቀምጧል? የሚሉትን ጥያቄዎች ሚልስ የሚያገኝበት ቦታ ነው፡፡

3.1.5 የቀድሞ መለያ ቁጥር፡-

አሁን በሥራ ላይ ከዋለዉ መለያ ቁጥር በፊት፤ ያገለግሉ የነበሩ መለያ ቁጥሮችን በማጠቀም፤ ቅርሱን ለማየት ወይም ለመቆጣጠር ይቻል ዘንድ በቅርሱ አካል ላይ ተመዝግበዉ የሚገኙ ከሆነ እንዲማዘገቡ የሚያሳስብ ነው፡፡

3.1.6 መለያ ቁጥር (ኮድ)፡-

ማለት በምዝገባ ወቅት ቅርሱን ለማየት የሚሰጥ ሲሆን፣ አሰጣጡም ባለስልጣኑ በ2004 ዓ.ም የሀገሪቱን የፌደራል አደረጃጀት ተከትሎ ባዘጋጀው የክልሎችን ፣ የዞን፣የልዩ ወረዳና ወረዳዎችን ስም ምህጻረ ቃልና የቅርሱን ምድብ አካቶ የያዘውን የመለያ ኮድ ስርአት (code book) በማጠቀም የሚሰጥ የቅርስ መለያ ነው፡፡ ለምሳሌ በትግራይ ክልል በሰሜን ምእራብ ዞን በታህታይ አድያቦ የሚገኝ የገበታ ስእል ልንማዝገብ ነው ብለን ብናስብ፤ የሚከተለውን የመለያ ኮድ እንሰጠዋለን፡፡ ቅርሱ የኢትዮጵያ መሆኑን ለማማከት ET በማለት ያለበትን ክልል የሚገልጽ TG ፣

ዞኑን የሚልጽ TA ፣ የቅርሱን ምድብ የሚልጽ III_1 እና የተመዘገበበትን የተራ ቁጥር የሚልጽ 0001 ጥምር በአንድ ላይ የያዘ ይሆናል፡፡ ስለዚህ፡-

ET-TG-TA III ይሆናል ማለት ነው፡፡ ይህም ማለት በዞኑ የተመዘገበ የመጀመሪያ የገበታ ስእል መሆኑን ያሳያል፡፡

3.2. **ባለቤት፡-**

3.2.1. **የቅርሱ ባለቤት /ተቋም/ስም፡-**

ማለት ቅርሱን በባለቤትነት ወይም በአደራ የሚያስተዳድረዉን አካል ማለት ሲሆን ከተሰጡት አራት አማራጮች መካከል ቅርስ መዝጋቢዎች የሚመዘግቡትን ቅርስ የሚወክለዉን አማራጭ ሳጥን ወስጥ ✓ምልክት ማድረግ ይኖርባቸዋል፡፡

ምሳሌ፡- የመንግስት ☐ የህዝብ ☐ የሐይማኖት ☐ የግል ☐

3.2.2 **የባለቤት/የተቋሙ ስም፡-**

ቅርሱን በባለቤትነት የያዘዉን ግለሰብ /ተቋም/ ስም ማለት ነው፡፡

ምሳሌ፡-

1. ነጃሺ መስጊድ
2. ተድባበ ማርያም
3. ቦንጋ ሙዚየም
4. የግለሰብ ስም

3.2.3. **ቅርሱ የሚገኝበት ቋሚ ቦታ፡ -**

የሚለው ቅርሱ በዋናነት የሚቀመጥበትን ቦታ ሲሆን ሙዚየም፣ ዕቃ ቤት፣ የእምነት ቤት፣ የግል ቤት ወዘተ መሆኑን በመለየት ከስሩ በሚገኘው ሳጥን ወስጥ ✓ ማድረግ ነው፡፡ ከተገለፁት የቦታ አማራጮች ውጭ ከሆነ «ተለይቶ ይጠቀስ» በሚለው ክፍት ቦታ በግልፅ መፃፍ አለበት፡፡

3.3. **ቅርሱ ታሪክ፡-**

ቅርሱ በተሠራበት ግዜ /ዘመን/ ጋር በተያያዘ ስለአለፈዉ ህብረተሰብ ባህል ፣ስልጣኔ፣ የአኗኗር ሁኔታ ሊያስረዳ የሚችል ተጨባጭ የሆነ መረጃ ማለት ነው፡፡ ተንቀሳቃሽ ቅርሶች የነበራቸዉን ታሪክ የሚገልጹበት አግባብ የተለያየ ሲሆን በቅርሱ ላይ ሊገኝ ከሚችለው መረጃ በተጨማሪ በሌሎችም ተያያዥነት ባላቸዉ መረጃዎች ሊገለጹ ይችላሉ፡፡

3.3.1. **ቅርሱን ያገኘው/ያሠራው/የሰራው/ግለሰብ/ተቋም/ስም፡-**

በሀገራችን ታሪክ ወስጥ ተንቀሳቃሽ ቅርሶች የተለያዩ ግለሰቦችና ተቋማት ለሰሩዋቸው/ ሊያሰሩዋቸው/ ይችላሉ፡፡ መዝጋቢዎች የቅርሶቹ አመጣጥ ከነዚህ ግለሰቦች ወይም ተቋማት ጋር የተያያዘ ሆኖ

በሚገኝበት ግዜ የተያያዥነቱን ሁኔታ በግልጽ ማስቀመጥ ይኖርባቸዋል፡፡ ነገር ግን የአርኪዮሎጂና የፓለንቲዮሎጂ ግኝቶች ከሆኑ ያገኛቸውን ግለሰብ /ተቋም/ ይገልጻሉ፡፡

3.3.2. ቅርሱ የተሰራበት ግዜ /ዘመን/፡-

ይህ ማለት ቅርሱ የተሰራበትን ግዜ ወይም ዘመን ለማመላከት የተቀመጠ ሲሆን ቅርስ መዝጋቢዎች ባገኙት መረጃ መሰረት ጊዜውን በተሰጠው ክፍት ቦታ ላይ በዓመተ ምህረት [A.D] በአመተ አለም [B.C] ወይም ክፍለ ዘመኑን በመጥቀስ ማስፈር ይችላሉ፡፡

ለምሳሌ1፡- 1ኛ.ከ1640-1660 ዓ.ም

2ኛ. በ17ኛው ክ/ዘመን

3ኛ.የቅድመ አክሱም ዘመን፣ የአክሡም ዘመን፣ የመካከለኛው ዘመን፣ የዘመናዊው ዘመን ማለት ይቻላል፡፡ ለአርኪኦዮሎጅና ለፖሊንቲዮሎጂ ግኝቶች በአለም አቀፍ ስምምነት የተደረሰበትን የዘመን ክፍፍል መጠቀም ይቻላል፡፡

ለምሳሌ፡ - የድንጋይ ዘመን

አሮጌው የድንጋይ ዘመን 2.5m-200,000

መካከለኛው የድንጋይ ዘመን 200000-30,000

አዲስ የድንጋይ ዘመን 30,000-10,000 በማለት መግለጽ ይቻላል፡፡

3.3.3. እድሜው የታወቀበት ዘዴ፡-

ከላይ በአንቀፅ 3.3.2 መዝጋቢው ያስቀመጠውን ቀን ያገኘበትን አግባብ ለማመላከት ሲሆን፣ በሦስት ክፍሎች ተቀምጧል፡፡

ሀ.__በግምት__፡- መዝጋቢው ተጨባጭ የሆነ መረጃ ካላገኘ ከቅርሱ ታሪክና ከሌሎች ተዛማጅ መረጃዎች በማሳት የሚያስቀምጠውን ግዜ የሚያመለክት ነው፡፡

ለ.__በትክክል__፡- መዝጋቢው ተጨባጭ የሆኑ የጽሑፍ ወይም ሌላ አሳማኝ የሆነ መረጃዎችን በመጠቀም ቀኑን በትክክል የሚያስቀምጥበት አግባብ ነው፡

ሐ. __በአንፃራዊ__፡- መዝጋቢው የቅርሱን እድሜ ለማወቅ በሚያደርገው ጥረት በርካታ መረጃዎችን በማነፃዘብና በማፃፀር ሊጠቀም ይችላል፡፡ ይህ ክፍል በአብዛኛው የአርኪኦሎጂና የፖሊዮንቶሎጅ ቅርሶችን እድሜ ለመወሰን ሊጠቅመን ይችላል፡፡

መዝጋቢው የቅርሱን እድሜ ለማግኘት ከላይ ከተጠቀሱት አማራጮች የተጠቀመበትን ዘዴ ✓ ምልክት በማድረግ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

3.3.4. ቅርሱ የተገኘበት ሁኔታ፡ -

ይህ ማለት ቅርሱ የተገኘው ከቅርስ ማኛዎች ባንዱ ማለትም በቁፋሮ ፣በስጦታ፣ በወርስ፣ በግዥ፣ በወሰትና በአደራ ከሆነ ማዝጋቢዎች ያገኙትን ሚጃ መሠረት በሚድረግ በተዘጋጁት ሳጥኖች በአንዱ ላይ ✓ ምልክት ሚድረግ ይኖርባቸዋል፡፡

3.3.5. **<u>የቅርሱ ማጠኝ</u>፡-**

ሀ.<u>ቁመት</u>፡- የቅርሱ ቁመት ሲሆን በሳንቲ ሜትር/ሣ.ሜ/፣በሜትር/ሜ/ ሊለካ ይችላል፡፡ ስለዚህ ማዝጋቢው የተጠቀሚትን ሚለኪያ ግልፅ እንዲሆን ያልተጠቀሚትን ሚለኪያ መሠረዝ ይኖርበታል፡፡

ለ.<u>ወርድ</u>፦-ቅርሱ ያለወን ጐን ማለት ሲሆን ይህም ከጫፍ እስከ ጫፍ በሚለካት የሚኪናወን ነው፡፡ ለምሳሌ 20 ሳ.ሜ

ሐ.<u>ርዝመት</u>፡-ማለት የቅርሱን ርዝመት /Length/ ማለት ሲሆን እሱም ከጫፍ እስከ ጫፍ ሚለካት ይኖርበታል፡፡

መ.<u>ዲያሜትር</u>፡-ማለት በተለይ ክብነት ላላቸዉ ቅርሶች በማዙሉ ያለፈ ከዳር እስከ ዳር ያለው ርዝመት ነው፡፡

ለምሳሌ፡-
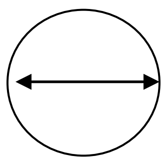

ይህም በሳ.ሜ/ሜ/ኪ.ሜ ሚለካት ይኖርበታል፡፡

ሠ. <u>ወፍረት</u>፡- ማለት የቅርሱ ወፍረት ነው፡፡ ይህ የሚያገለግለው ለብራና ሚጻሕፍትና ሳንቲም ወዘተ ነው፡፡ ለምሳሌ የአክሱም ሳንቲም ወፍረት 0.2 ሳ.ሜ

ረ .<u>ቅርፅ</u>፡- ማለት የቅርሱ ቅርፅ ሲሆን ክብ አራት ማእዘን፣ ሶስት ጐን ወዘተ ብሎ መግለፅ ይቻላል፡፡

ሰ. <u>ገጽ /የቅጠል ብዛት/</u>፡- ለብራና ሚጻሕፍት /ሰነዶች/ የሚያገለግል ሲሆን ጠቅላላ የገፅ ብዛት ማለት ነው፡፡

ሸ. <u>የሐረግ ብዛት</u>፡ - የሚባው ለብራና ሚጻሕፍትና ለባለ ሁለት ተካፋች ጥንታዊና ታሪካዊ ስእሎች ነው፡፡

ቀ.የስዕል ብዛት፤ - በብራና ሚጽሀፍት ወስጥ የሚገኙ የተለያዩ ስእሎች ብዛትን ያሚለክታል፡፡

ሰ.**የአምድ ብዛት፡ -** በብራና ሚጽሀፍት ወስጥ የሚገኙ አምዶችን ብዛት የሚያሚለክት ነው፡፡

3.3.6. **<u>የቀለም አይነት፡-</u>**

በቅርሱ ላይ የሚታየወን የቀለም አይነት ሲሆን ቅርሱ የተለያዩ ቀለማት ያሉት ከሆነ ማዝጋቢዎች በዋናነት በቅርሱ ላይ ጐልተወና ብልጫ ወሰደው የሚገኙትን ቀለማት ካሰፈሩ በኋላ ሌሎችም ካሉ መግለጽ ይችላሉ፡፡

3.3.7 ጌጥ፡-

ቅርሱን ለማስዋብ የተቀማጠወን የአሠራር ጥበብ ሲሆን "አለው" "የለወም" በማለት በተሰጠዉ ሳጥን ላይ ✓ ምልክት ማድረግ ነው፡፡

3.3.8. የተሠራበት ቁስ፡-

ቅርሶች ከተለያዩ ቁሶች ሊሰሩ የሚችሉ ሲሆን በዚህ ስር ከተገለጹት ሳጥኖች መካከል ቅርሶቹን ሊገልጽ በሚችለዉ ላይ ✓ ምልክት ማድረግ ያስፈልጋል፡፡ ከአንድ በላይ ቁስ የተሰራ ከሆነ ከአንድ በላይ በሚለው ✓ ምልክት ማድረግ ይቻላል፡፡ ከተጠቀሱት አይነቶች ውጭ ከሆነ ተለይቶ ይጠቀስ" በሚለው ቦታ ላይ መገለፅ ያስፈልጋል፡፡

3.3.9. የቅርሱ መግለጫ -

ቅርሱን በምንማዘግብበት ወቅት በቅርሱ አካል ላይ የሚገኙና ሊታለፉ የሚይገባቸው የቅርሱ ዋነኛ አካላዊ መግለጫ ሲሆን፤ ለምሳሌ፡- የአሰራር ይዘቱና ጥበቡ፣ ቅርፁ በአጠቃላይ ቅርሱን የሠራው ህብረተሠብ የእወቀትና የስልጣኔ ደረጃን ሊያመላከቱ የሚችሉ የአሠራር ቴክኒኮች ወ.ዘ.ተ ከማዘጋቢው ምልከታ አንጻር ሊገልጽበት የሚገባ ቦታ ነው፡፡

3.3.10.ቅርሱን ተደናቂ የሚያደርገው፡-

ሜራኪ በሆነ የአሰራር ይዘቱና ዉበቱ ወይም የተሰራብትን ልዩ ቁስ ማለጫዎች የሚያሳከት ነው፡፡ማዘጋቢው ለየት ባለ ሁኔታ ከቅርሱ አካል ላይ ያገኘወንና ያስደነቀወን የቅርሱን ማለጫ በተለየ ሜልኩ የሚገልጽበት ነው፡

3.3.11.የቅርሱ ጠቀሜታ፡-

ቅርሱ ለአሁኑና ለቀጣይ ትወልዶች ሊያበረክት የሚችለወን ማህበራዊ፣ኢኮኖሚያዊ፣ታሪካዊ ወይም ስነልቦናዊ ፋይዳ በአጭሩ ማስቀመጥ ማለት ነው፡፡

3.3.12. ቅርሱ አሁን የሚገኝበት ሁኔታ፡-

በሚለው ስር ያሉትን አማራጮች ለመሙላት የቅርሱን ሁኔታ በጥንቃቄ መመልከት ያስፈልጋል ከተዘረዘሩት አማራጮች መካከል ማዘጋቢው "ጥሩ" የሚለወን የሚሞርጠው ቅርሱ ምንም ጉዳት ካልደረሰበት ብቻ ነው፡ ሆኖም ደህና/የተጎዳ/ያልተሟላ የሚለወን ከሚረጠ ግን ከታች በተቀማጠው ክፍት ቦታ ላይ በቅርሱ ላይ የታዩትን ጉዳቶች አስመልክቶ በዝርዝር መጻፍ አለበት ፡፡

3.3.13. ለቅርሱ ደህንነት አስጊ ሁኔታ፡-

በቅርሱ እንክብካቤና ጥበቃ ሥራ ላይ እየተፈጠረ የመጣ ችግር ካለ "**አለ**" በሚለው ከሌለ ደግሞ "**የለም**" በሚለው ሳጥን ወስጥ ቅርስ ማዘጋቢው ✓ ምልክት ማድረግ ይገባዋል፡፡ አስጊ ሁኔታ ካለም ለይቶ መግለፅ ይጠበቅበታል፡፡

3.3.14.የተደረገለት የእንክብካቤ /የጥገና/ ስራ፡-

ሚኖት ከአሁን በፊት ለቅርሱ ደህንነት የተሻለ ሁኔታ ለመፍጠር ቅርሱን በባለቤትነት በሚያስተዳደረዉ አካል፣ በአካባቢዉ የመንግስት አስተዳዳር፣ በቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለስልጣን ወይም በሌሎች አካላት የተደረገለት የእንክብካቤና የጥገና ስራ ካለ «አለ» ከሌለ «የለም» በሚል በተሰጡት ሳጥኖች ላይ ቅርስ መዝጋቢው ✓ ምልክት ሚድረግ ይገባዋል፡፡ ከጥገና ጋር በተያያዘ በቅርሱ መሠረታዊ ገፅታ ላይ የተፈጠረ ለወጥ ካለም ጥገናው በማን መቼ እንደተደረገ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ላይ መግለጽ ይገባል፡፡

3.3.15. <u>ቅርሱን አሁን በባለቤትነት በያዘው አካል መተዳደር የጀመረበት ግዜ/ቀን</u>/፡-

ቅርሶች ከአንድ አካል ወደ ሌላ አካል በተለያየ መንገድ ሊተላለፉ ይችላሉ፡፡ ስለሆነም ቅርሶች በምዝገባ ወቅት በባለቤትነት በሚያስተዳድራቸዉ አካል መተዳደር የጀመሩበትን ጊዜ/ቀን ቅርስ መዝጋቢው ለይቶ በግልጽ ማስቀመጥ ይገባዋል፡፡

3.3.16. <u>የቅርሱ ተደራሽነት</u>፡-

ቅርሶችን ጠብቆና ተንከባክቦ የማቆየት ዋንኛ ተግባር ካሉት በርካታ ጠቀሜታዎች መካከል ለጎብኚዎች/ ለተመራማሪዎች/ለአስተዳደር አካላትና ለሌሎችም ተደራሽ በማድረግና በማመቻቸት ለአካባቢያዊ ብሎም ለሀገራዊ ልማት የራሳቸውን አስተዋፅኦ እንዲያበርክቱ ማስቻል ነው፡፡ በዚህ መሰረት የሚመዘገበዉ ቅርስ የሚገኝበት ቦታ፣ የአስተዳደር ሁኔታ፣የእምነትና የባህል ሁኔታ ወ.ዘ.ተ ለቱሪስት ተደራሽነት ካለው **«አለዉ»** ከሌለው ደግሞ **«የለዉም»** በሚል በተቀመጡት ሳጥኖች ላይ መዝጋቢው ✓ ምልክት ሚድረግ ይገባዋል፡፡ በተለይ ተደራሽነት የሌለው ከሆነ ከታች በሚገኘው ክፍት ቦታ ምክንያቱን በአጭሩ መግለጽ አስፈላጊ ነው፡፡

3.3.17. <u>ተጨማሪ ማስታወሻ</u>፡-

ከላይ የቅርሱን ዋነኛ መለጫ ባህርይ መግለፅ ያስችላሉ በሚል ከተቀመጡት አማራጮች ዉጭ የሆነና ቅርሱን በመግለጽ ሒደት ወስጥ የበለጠ አጉልቶ እንዲወጣ ያደርጋል ተብሎ የታመነበትን ሀሳብ መዝጋቢው ሊያሠፍርበት ይችላል፡፡

3.4. <u>ተዛማጅ ሚጃዎች</u>፡-

ስለ ቅርሱ የሚያብራሩ ተጨማሪ ሚጃዎች መጽሐፍ፣ ፎቶግራፍ /ስላይድ/፣ ካርታ፣ መዝገብ ሲሆኑ ዋናዋናዎቹ ተለይተው ይጠቀሳሉ፡፡ መጽሐፍ ከሆነ ጸሐፊው፣ የታተመበትን ዓ.ም፣ የመፅሐፍ ርዕስ፣ የታተመበት ቦታና አሳታሚ ድርጅት በቅደም ተከተል ማጠቀስ ይኖርበታል፡ይህ ክፍል በተለይ ቅርሱ ከተመዘገበ በኋላ ስለቅርሱ ተጨማሪ ሚጃዎች ለማጠቆም የሚረዳ ነው፡፡

3.5. **ስለቅርሱ ሚጃ ሰጪ** –

በዚህ ስር የሚጃ ሰጪው ስም፣እድሜ፣ጾታ፣የትምህርተ ደረጃና ስራ ይጠቀሳል፡፡

3.6. የቅርሱ ጠባቂ፡-

3.6.1.ስም፡-

ቅርሱን በኃላፊነት የሚጠብቀው ሰው ሙሉ ስም ማለት ነው፡፡

3.6.2 የስራ ኃላፊነት፡-

ቅርሱን በኃላፊነት የሚጠብቀው ሰው ያለው የስራ ሀላፊነት ማለት ነው፡፡

3.6.3.ፊርማ፡-

የቅርሱ ጠባቂ ቅርሱን ለሚያዝግበዉ አካል ስለማስመዝገባቸው ሚያረጋግጫ የሚፈርሙት ፊርማ ማለት ነው፡፡

3.7.የመዝጋቢው መረጃ፡-

3.7.1. ስም፡-

ቅርሱን የመዘገበው ሰው ሙሉ ስም ማለት ነው፡፡

3.7.2. የሚሠራበት ተቋም ስም፡-

ቅርሱን የመዘገበው ሰው የሚሠራበት ተቋም ስም ነው፡፡

3.7.3.የሙያ ደረጃ፡-

ቅርሱን የመዘገበው ሰው ያለወን የሙያ ደረጃ ለመግለጽ ሲሆን፤ መዝጋቢው ባለሙያ ያለወን የሙያ ደረጃ ገልጾ መፃፍ ይገባዋል፡፡ አንድ መዝጋቢ በተለያየ የትምህርት ዘርፍ ከከፍተኛ ትምህርት ተቋም የተመረቀ ሆኖ በተጨማሪነት በቅርስ ምዝገባ የአጭር ጊዜ ስልጠና ሊሰጠው ይችላል፡፡ በተጨማሪም ቅርሶች ቢያንስ በቅርስ ምዝገባ የአጭር ጊዜ ስልጠና በተሰጣቸው ባለሙያዎችም ሊመዘገቡ ይችላሉ፡፡ ስለዚህ ባለሙያው ይህንን በግልጽ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

3.7.4. የሥራ ኃላፊነት፡-

ማለት መዝጋቢዉ በሚሰራበት ተቋም ወስጥ እንዲያከናዉነዉ በተሰጠዉ የስራ ድርሻ የተሰጠዉን ኃላፊነት ያመለክታል፡፡

3.8. በመዝጋቢው መ/ቤት የሚሞላ፡-

3.8.1. የኃላፊው አስተያየት፡-

ማለት የቅርስ ምዝገባ ተግባሩን በበላይነት የሚያከናወነው ተቋምን የሚመራው ኃላፊ የቡድን መሪ ወይም የዳይሬክቶሬቱ ኃላፊ የቅርስ ምዝገባወን አስመልክቶ የሰጠወን አስተያየት ነው፡፡

3.8.2 ስምና ፊርማ፡-

ስለ ቅርስ ምዝገባው አስተያየት የሰጡት ኃላፊ ስምና ፊርማ ማለት ነው፡፡ ከኃላፊው አስተያየት ስምና ፊርማ በኋላ የመ/ቤቱ ህጋዊ ማህተም ሊያርፍበት ይገባል፡፡

ክፍል አራት

የሚንቀሳቀስ ቅርስ አማዝጋገብ የሥራ መመሪያ

የሚንቀሳቀስ ቅርስ ከቦታ ቦታ ለማንቀሳቀስ የሚቻሉትንና በማስረት ቋሚ ከሆነ ነገር ጋር የተያያዙትን ቅርሶች ሲሆን በቅፅ 02 ላይ የሚዝገቡ ይሆናል፡፡ አማዝጋገቡም እንደሚከተለው ነው፡፡

4.1. <u>የቅርሱ ማለያ</u>

4.1.1 <u>ስም፡</u>-

የአካባቢው ቋንቋ ከአማርኛ የተለየ ከሆነ የቅርሱ ስም (ማጠሪያ) ከአማርኛ በተጨማሪ በአካባቢዉ በሚነገር ቋንቋ መጻፍ አለበት፡፡

4.1.2.<u>ምድብ</u>፡-

የሚንቀሳቀሱ ቅርሶች በአራት ምድቦች የተከፋፈሉ ሲሆን እነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡

I. ቤተክርስቲያን፣ መስጊድና ማቸውም የማምለኪያ ቦታ፣ ድልድይ የጥንት ከተማ ፍራሽ፣ ታሪካዊ ሕንፃዎች፣ ሐወልቶች፣ ቤተመንግስቶች፣ የቀብር ቦታዎችና ዋሻዎች ፣

II. ታሪካዊ ቦታዎችና ባህላዊ ስፍራዎች

III2. በእምነትና በሌሎችም ተቋማት እንዲሁም በግለሰብ ይዞታዎች ግድግዳና ጣሪያ ላይ በቋሚነት ተስለው የሚገኙ ስእሎች፣ የዋሻ ወስጥ ስእሎችና ጽሁፎች

VI2. የአርኪዎሎጂና የፖሊዮንቶሎጂ ሥፍራዎች ናቸው፡

ማዝጋቢው እነዚህ የቅርስ ምድቦች በተገለፁበት ሳጥን ስለሚዝግበው ቅርስ ✓ ምልክት ሚድረግ ይጠበቅበታል፡፡

4.1.3 <u>አድራሻ</u>፡-

ቅርሱ የሚገኝበት ልዩ ቦታ ስም ነው፡

ለምሳሌ፡-	ክልል	<u>ትግራይ</u>	ዞን/ልዩ ወረዳ/	ሜከላዊ ዞን
	ወረዳ	<u>አክሱም</u>	ቀበሌ	--------------
	ልዩ ስም	<u>አክሱም</u>	የቤት ቁጥር	---------------

ዞን በሚዝሚበት ወቅት ልዩ ወረዳ የሚለው ማስረዝ ይኖርበታል፡፡ ልዩ ወረዳ ያላቸው ክልሎች ለምሳሌ፡- በቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልል የፓዌ ልዩ ወረዳና ማኦኮሞ ልዩ ወረዳ በሚዝሚበት ወቅት ዞን የሚለው ማስረዝ ይኖርበታል፡፡ አንዳንድ አካባቢዎች ቀበሌውና ልዩ ስሙ አንድ ሊሆን ይችላል ከሆነም ሁለቱንም በተገቢው ቦታ ማስፈር ተገቢ ነው፡፡ በተጨማሪም የቤት ቁጥር በሌለበት የገጠር አካባቢዎች የቤት ቁጥር የሚለው --- /ክፍት/ መደረግ ይኖርበታል፡፡

4.1.4 <u>አገልግሎቱ</u>፡-

ሀ. **<u>የቀድሞ አገልግሎቱ</u>፡-**

ቅርሱ በተሰራበት ጊዜና ከዛም በኋላ አሁን ከሚሰጠው አገከልግሎት በፊት ሲሰጥ የነበረው አገልግሎት ነው፡፡

ለ. **<u>አሁን የሚሰጠው አገልግሎት</u>፡-**

አሁን ለምን አገልግሎት እየዋለ ነው? አገልግሎት አይሰጥም? በቅርስነት ተቀምጧል? የሚሉት ጥያቄዎች ሚልስ የሚያገኙበት ነው፡፡

4.1.5 <u>የቀድሞ መለያ ቁጥር</u>፡-

አሁን በስራ ላይ ከዋለዉ መለያ ቁጥር በፊት፤ ያገለግሉ የነበሩ መለያ ቁጥሮችን ሲሆን፤ ቅርሱን ለመለየት ወይም ለመቆጣጠር ይቻል ዘንድ በቅርሱ አካል ላይ ተመዝግበዉ የሚገኙ ከሆነ እንዲመዘገቡ የሚያሳስብ ነው፡፡

4.1.6 መለያ ቁጥር (ኮድ)፡-

ማለት በምዝገባ ወቅት ቅርሱን ለመለየት የሚሰጥ ሲሆን፣ አሰጣጡም ባለስልጣኑ በ2004 ዓ.ም የሀገሪቱን የፌዴራል አደረጃጀት ተከትሎ ባዘጋጀው የክልሎችን ፣ የዞን፣የልዩ ወረዳና ወረዳዎችን ስም ምህጻረ ቃል አካቶ የቅርስ ሞድበን የያዘውን የመለያ ኮድ ስርአት በመጠቀም የሚሰጥ የቅርስ መለያ ነው፡፡

4.2. <u>ባለቤት</u>፡-

4.2.1<u>.የቅርሱ ባለቤት /ተቋም/ስም</u>፡-

ማለት ቅርሱን በባለቤትነት ወይም በአደራ የሚያስተዳድረውን አካል ማለት ሲሆን ከተሰጡት አራት አማራጮች ቅርስ መዝጋቢው የሚመዘግበውን ቅርስ የሚወክለውን አማራጭ ሳጥን ውስጥ ✓ምልክት ማድረግ ይኖርበታል፡፡

ምሳሌ:-	የመንግስት	የህዝብ	የሐይማኖት	የግል
	☐	☐	☐	☐

4.2.2.የባለቤት/የተቋሙ ስም፡-

ቅርሱን በባለቤትነት የያዘዉን ተቋም ስም ማለት ነው፡፡

ምሳሌ:-

- **የአት/አርቶ/ተዋ/ቤ/ክ፡-ቅዱስ ላሊበላ**
- **ሀረሪ የህዝብ መዘየም**

4.2.3. <u>የካርታ ሚጃ</u> :-

ቅርሱ ስለሚገኝበት ቦታ ሊገልጽ የሚችል የካርታ ሚጃ ማለት ነው፡፡

4.2.4. <u>ጂ.ፒ.ኤስ</u>፡-

በጅ.ፒ.ኤስ በማካት ሥጓት ዲግሪ ምስራቅና ሥጓት ዲግሪ ሰሜኑ እንደሆነና ስንት ሜቱር ከባህር ወለል በላይ መሆኑን በጥንቃቄ ማስፈር ማለት ነው፡፡

4.3.የቅርሱ ታሪክ ፡-

ቅርሱ ከተሠራበት ግዜ /ዘመን/ ጋር በተያያዘ ስለአለፈዉ ዘመን ሊያስረዳዉ የሚችለዉን ተጨባጭ የሆነ ሚጃ ነዉ፡ቋሚ ቅርሶች የነበራቸዉን ታሪክ የሚገልጹበት አግባብ የተለያየ ሲሆን በቅርሱ አካል ላይ ከመግለጽ በተጨሜሪ በሌሎችም ቅርበት ባላቸዉ ሚጃዎች ሊገልጹ ይችላሉ፡፡

4.3.1 ቅርሱን ያገኘው/ያሠራው /ያሰራው ግለሰብ/ተቋም/ ስም፡-

በሀገራችን በርካታ ቋሚ ቅርሶች እንደሚገኙ ይታወቃል፡፡ስለሆነም መዝጋቢው ቅርሶቹ በማን እንደተገኙ፣ ማን እንዳሰራቸውና እንደሰራቸው በግልጥ ሚጃ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

4.3.2. ቅርሱ የተሰራበት ግዜ /ዘመን/፡-

ቅርሱ የተሰራበትን ጊዜ ወይም ዘመን ለማመልከት የተቀመጠ ሲሆን ቅርስ መዝጋቢዎች ባላቸው ሚጃ ማስረት ግዜዉን በተሰጠው ክፍት ቦታ ላይ በዓመተ ምህረት [A.D] በአመተ አለም [B.C] ወይም ክፍለ ዘመኑን በመጥቀስ ማስፈር ይችላሉ፡፡

ለምሳሌ፡- 1ኛ. በ17ኛው ክ/ዘመን

2ኛ. ከ1640-1660 ዓ.ም

3ኛ.የቅድመ አክሱም ዘመን፣ የአክሱም ዘመን፣ የመካከለኛው ዘመን፣ የዘመናዊው ዘመን ወዘተ ማለት ይቻላል፡፡ ለአርኪዮሎጅና ፓሊንቲዮሎጅ ቦታዎች ደረጃዉን የጠበቀ የዘመን ክፍፍል ማጠቀም ተገቢ ነው፡፡

ለምሳሌ፡ - የድንጋይ ዘመን

አሮጌው የድንጋይ ዘመን፣2.5M-200,000

መካከለኛው የድንጋይ ዘመን 200,000-30,000

አዲስ የድንጋይ ዘመን 30,000-10,000 በማለት መግለጽ ይቻላል፡፡

4.3.3. እድሜው የታወቀበት ዘዴ፡-

ከላይ በአንቀፅ 4.3.2 መዝጋቢው ያስቀመጠዉን /ዘመን/ ያገኘበትን አግባብ ለማመልከት ሲሆን፣ በሶስት ክፍሎች ተቀምጧል፡፡

ሀ. በግምት፡- መዝጋቢው ተጨባጭ የሆነ ሚጃ ካላገኘ ከቅርሱ ታሪክና ከሌሎች ተዛማጅ ሚጃዎች በማሳት የሚያስቀምጠዉን ግዜ የሚያመለክት ነው፡፡

ለ.በትክክል፡- መዝጋቢው ተጨባጭ የሆኑ የጽሑፍ ወይም ሌላ አሳማኝ የሆነ ሚጃዎችን በማጠቀም ቀኑን በትክክል የሚያስቀምጥበትን አግባብ ነው፡፡

ሐ. በአንፃራዊ፡- መዝጋቢው የቅርሱን እድሜ ለማወቅ በሚያደርገው ጥረት በርካታ ነገሮች በማናዘብና በማፃፀር ሊጠቀም ይችላል፡፡ ይህም በአብዛኛው የአርኪኦሎጂና የፖሊዮንቶሎጅ ቅርሶችን እድሜ ለመወሰን

ሊጠቅመን ይችላል፡፡ መዝጋቢው የቅርሱን እድሜ ለማግኘት የተጠቀማትን ዘዴ ✓ ምልክት በማድረግ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

4.3.4 <u>የቅርሱ ሁኔታ፡-</u>

ቅርሱን በምንማዝግብበት ወቅት በቅርሱ አካል ላይ የሚገኙ የቅርሱ ዋንኛ አካላዊ መገለጫ የሆኑ፤ ለምሳሌ፡- ቅርሱ ከምን እንደተሰራ፣ የአሰራር ይዘቱና ጥበቡ በአጠቃላይ ቅርሡን የሠራው ህብረተሠብ የእወቀትና የስልጣኔ ደረጃን ሊያመለክቱ የሚችሉ የአሠራር ቴክኒኮችን የሚገልጥ መሆን አለባቸው ፡፡ ከዚህ በተጨማሪ ቅርሱ ላይ የደረሰ ጉዳት ካለ መዝጋቢው የጉዳቱን ሁኔታ በግልጥ መገለጽ አለበት፡፡

የአርኪዎሎጂና የፓሊዎንቶሎጂ ስፍራዎች ከሆኑ የቅርሶቹ ተፈጥሮአዊ የሚልከአ ምድር አቀማመጥና በአካባቢው ያለው ተፈጥሮአዊ ሁኔታ በዝርዝር መገለጽ አለባቸው፡፡

ቅርሱ ህንጻ/ዋሻ ሆኖ የተለያዩ ክፍሎች ያሉት ከሆነ ደግሞ የክፍሎቹ ብዛት እንዲሁም የእያንዳንዱ ክፍል ልኬት(መጠን) ተለክቶ መቀመጥ አለበት፡፡

4.3.5 <u>የቅርሱ መጠን፡-</u>

ሀ. <u>ቁመት</u>፡- የቅርሱ ቁመት ሲሆን በሳንቲ ሜትር/ሣ.ሜ/፣በሜትር/ሜ/ ሊለካ ይችላል፡፡ ስለዚህ መዝጋቢው የተጠቀማበት መለኪያ ግልፅ እንዲሆን ያልተጠቀማበትን መለኪያ መሠረዝ ይኖርበታል፡፡

ለ. <u>ወርድ</u>፡- ቅርሱ ያለውን ጐን ሚለት ሲሆን ይህም ከጫፍ እስከ ጫፍ በመለካት የሚከናወን ነው፡፡ ለምሳሌ መዝጋቢው የተጠቀመው ኪ.ሜ ከሆነ ሳንቲ ሜትርና ሜትር የሚሉት መለኪያዎችን መሰረዝ አለበት፡፡

ሐ. <u>ርዝመት</u>፡- ሚለት የቅርሱን ርዝመት ሚለት ሲሆን እሱም ወርድ በተለካበት ሁኔታ ከጫፍ እስከ ጫፍ መለካት ይኖርበታል፡፡

መ. <u>ስፋት</u>፡ – ሚለት የቅርሱ ስፋት ሚለት ሲሆን በተለይ ታሪካዊ ቦታዎችን፣ አርኪዮሎጂና ፖሊዮንቶሎጂ መካነ ቅርሶችን ለመለካት የሚያገለግልና ወርድና ርዝመቱን በማባዛት የሚገኝ ነው፡፡ በዚህ ወቅት ጥንቃቄ ሚደረግ ያለበት የወርድና የርዝመት መለከኪያዎች አንድ አይነት መሆናቸውን ነው፡፡

ሠ.<u>ዲያሜትር</u>፡- ሚለት በተለይ ክብነት ላላቸዉ ቅርሶች በመዙሉ ያለፈ ከዳር እስከ ዳር ያለው ርዝመት ነው፡፡

ለምሳሌ

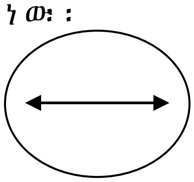

ይህም በሳ.ሜ/ሜ/ኪ.ሜ መለካት ይኖርበታል፡፡

ረ.**ወፍረት፡-** የቅርሱ ወፍረት ማለት ነው ፡፡ ለምሳሌ ሀወልት ከሆነ የሃወልቱን ወፍረት፤ ህንጻ ከሆነ የግድግዳው ወፍረት፡፡

ሰ.**ቅርፅ፡-** ማለት የቅርሱ ቅርፅ ሲሆን ክብ፣ አራት ማእዘን፣ ሶስት ጎን ወዘተ ብሎ መግለፅ ይቻላል፡፡ ከላይ በተጠቀሰት ማለያዎችን ሁሉንም ማካተት የሚችል ሆኖ ቢገኝ ለማካተት የማቻለውን ያህል በመጥቀስ ያልተቻለውን --- ሙድረግ ይቻላል፡፡

4.3.6. **የተሰራበት ቁስ፦**

ቅርሶች ከተለያዩ ቁሶች ሊሰሩ ይችላሉ፡፡ ለምሳሌ፡ – ከአፈር፣ ከድንጋይ፣ ከእንጨት ወዘተ፡፡ ስለሆነም የሚመዘገበዉ ቅርስ የተሰራበትን ቁስ መዝጋቢው ከለየ በኋላ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ላይ ማስፈር ያስፈልጋል፡፡

4.3.7. **የቅርሱ መገለጫ –**

ቅርሱን በምንመዘግብበት ወቅት በቅርሱ አካል ላይ የሚገኙና ሊታለፉ የሚይገባቸው የቅርሱ ዋንኛ አካላዊ መለጫ የሆኑ፤ ለምሳሌ፡ – የአሰራር ይዘቱና ጥበቡ፣ ቅርፁ በአጠቃላይ ቅርሁን የሠራው ህብረተሡብ የእወቀትና የስልጣኔ ደረጃን ሊያመላክቱ የሚቹሉ የአሠራር ቴክኒኮች ወ.ዘ.ተ ከመዘጋቢው ምልከታ አንጻር ሊገልጽበት የሚባ ቦታ ነው፡፡

4.3.7. **ቅርሱን ተደናቂ የሚያደርገው፦**

ሚሩኪ በሆነ የአሰራር ይዘቱና ወበቱ ወይም የተሰራበትን ቁስ ክቡርነት/በከበሩ ድንጋዮች/፤ልዩ መለጫዎቹን የሚሚከት ነው፡፡ መዘጋቢዎች ለየት ባለ ሁኔታ ከቅርሱ አካል ላይ ያገኙትንና አስደናቂ የሚያደርገውን የቅርሱን መለጫ በተለየ ሚኩ የሚልጹበት ነው፡፡

4.3.8 **ጠቀሜታ፦**

ለአሁኑና ለቀጣይ ትውልዶች ሊያበረክት የሚቹለውን ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ስነልቦናዊ ፣ታሪካዊና ባህላዊ ፋይዳ በአጭሩ ማስቀመጥ ማለት ነው፡፡

4.3.9. **የሚገኝበት ሁኔታ፦**

በዚህ ስር ያሉትን አማራጮች ለመሙላት የቅርሱን ሁኔታ በጥንቃቄ መመልከት ያስፈልጋል ፡፡ከተዘረዘሩት አማራጮች በአንዱ ✓ ምልክት ከሚድረግ ጉን ለጉን የተጎዳ (ያልተሟ) ከሆነ በተጨማሪ ባለው ክፍት ቦታ ስለጉዳቱ በዝርዝር መለፅ አለበት፡፡

4.3.10. **ለቅርሱ ደህንነት አስጊ ሁኔታ፦**

በቅርሱ እንክብካቤና ጥበቃ ስራ ላይ እየተፈጠረ የመጣ ችግር ካለ «**አለ**» በሚለው ከሌለ ደግሞ «**የለም**» በሚለው ሳጥን ወስጥ ቅርስ መዝጋቢው ✓ ምልክት ሚድረግ ይገባዋል፡፡ አስጊ ሁኔታ ካለም መዝጋቢው ለይቶ መግለፅ አለበት ፡፡

4.3.11.**የተደረገለት የእንክብካቤ/የጥገና/ ስራ፦**

ከአሁን በፊት ለቅርሱ ደህንነት የተሻለ ሁኔታ ለመፍጠር ቅርሱን በባለቤትነት በሚያስተዳደረዉ አካል፣በአካባቢዉ የመንግስት አስተዳዳር፣በቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለስልጣን ወይም በሌሎች

አካላት የተደረገለት የእንክብካቤና የጥገና ስራ ካለ **«አለ»** ከሌለ **«የለም»** በሚል በተሰጡት ሳጥኖች ላይ ቅርስ ማዛጋቢው ✓ምልክት ሚድረግ ይገባዋል፡፡ ጥገናው በማንና መቸ እንደተካሄደና በቅርሱ ላይ ያመጣው ለውጥ በግልጽ መቀመጥ አለበት፡፡ ከእድሜ ጋር በተያያዘ በቅርሱ መሠረታዊ ገፅታ ላይ የተፈጠረ ለውጥ ካለም በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ላይ መግለጽ ይገባል፡፡

4.3.12. <u>ቅርሱን አሁን በባለቤትነት በያዘው አካል መተዳደር የጀመረበት ግዜ/ቀን</u>/፡-

ቅርስ ከአንድ አካል ወደ ሌላ በተለያየ መንገድ ሊተላለፍ ይችላል፡፡ ስለሆነም አንድ ማዛጋቢ የሚዛግበወን ቅርስ አሁን በባለቤትነት በያዘው አካል መተዳደር የጀመረበትን ጊዜ/ቀን ለይቶ በግልጽ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

4.3.13. <u>ተደራሽነት፡ –</u>

ቅርሶችን ጠብቆና ተንከባክቦ የማቆየት ዋንኛ ተግባር ካሉት በርካታ ጠቀሜታዎች መካከል ለጎብኚዎች/ ለተሜሪሜሪዎች/ለአስተዳደር አካላትና ለሌሎችም ተደራሽ በሚድረግና በማማቸት ለአካባቢያዊ ብሎም ለሀገራዊ ልማት የራሳቸወን አስተዋፅኦ እንዲያበርክቱ ማስቻል ነው፡፡ በዚህ ማስረት የሚዛገበዉ ቅርስ የሚገኝበት ቦታ፣ የአስተዳደር ሁኔታ፣የእምነትና የባህል ሁኔታ ወ.ዘ.ተ ለቱሪስት ተደራሽነት ካለው **«አለዉ»** ከሌለው ደግሞ **«የለዉም»** በሚል በተቀመጡት ሳጥኖች ላይ ማዛጋቢው ✓ ምልክት ሚድረግ ይገባዋል፡፡ በተለይ ተደራሽነት የሌለው ከሆነ ከታች በሚገኘው ክፍት ቦታ ምክንያቱን በአጭሩ መግለጽ አስፈላጊ ነው፡፡

4.3.14. <u>ተጨማሪ ማስታወሻ፡-</u>

ከላይ የቅርሱን ዋነኛ መለጫ ባህርይ መግለፅ ያስችላሉ በሚል ከተቀመጡት አሚራጮች ዉጭ የሆነና ቅርሱን በመግለጽ ሒደት ወስጥ የበለጠ አጉልቶ እንዲወጣ ያደርጋል ተብሎ የታመነበትን ሀሳብ ማዛጋቢው ሊያሠፍርበት ይችላል፡፡

4.4. <u>ተዛማጅ መረጃዎች፡-</u>

ስለ ቅርሱ የሚቀብራሩ ተጨማሪ መረጃዎች መጽሐፍ፣ ፎቶግራፍ /ስላይድ/፣ካርታ፣ማዛገብ ሲሆኑ ዋናዎቹ ተለይተው ይጠቀሳሉ፡፡መጽሐፍ ከሆነ ጸሐፊው፣ የታተመበትን ዓ.ም፣የመፅሐፍ ርዕስ፣የታተመበት ቦታና አሳታሚ ድርጅት በቅደም ተከተል ማጠቀስ ይኖርበታል፡፡

ከቋሚ ቅርሶች ጋር በተያያዘ በህብረተሰቡ ወስጥ ከትዉልድ ወደ ትዉልድ ሲተላለፉ የማጡ የአፈ ታሪክ መረጃዎች በብዛት ይገኛሉ፡፡ እነዚህ የአፈ ታሪክ መረጃ ሀብቶች በቅርሱ ላይ ለሚደረግ ጥናትና ምርምር ተጨማሪ ጠቃሚ ግብአት ሊሆኑ ይችላሉ፡፡ ስለዚህ እነዚህን መረጃዎች ከቅርሶቹ ጋር በተያያዘ ማዛግቦ ማያዝ ጠቃሚ በሚሆኑ ማዛጋቢው እነዚህ መረጃዎች በሚያጋጥሙት ግዜ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ላይ ማስፈር ይኖርበታል፡፡

4.5. <u>ስለቅርሱ መረጃ ሰጪ –</u>

በዚህ ስር የመረጃ ሰጪው ስም፣እድሜ፣ጾታ፣የትምህርት ደረጃና ስራ ይጠቀሳል፡፡

4.6. **የቅርሱ ጠባቂ፦**

4.6.1.**ስም፦**

ቅርሱን በኃላፊነት የሚጠበቀው ሰው ሙሉ ስም ማለት ነው፡፡

4.6.2 **የስራ ኃላፊነት፦**

ቅርሱን በኃላፊነት የሚጠበቀው ሰው የተሰጠው የስራ ሀላፊነት ማለት ነው፡፡

4.6.3.**ፊርማ፦**

የቅርሱ ጠባቂ ቅርሱን ለሚዘግበዉ አካል ስለማስመዝገባቸው ሚያጋገጫ የሚሆን ፊርማ ማለት ነው፡፡

4.7.**የመዝጋቢው መረጃ፦**

4.7.1. **ስም፦**

ቅርሱን የመዘገበው ሰው ሙሉ ስም ማለት ነው፡፡

4.7.2. **የሚሠራበት ተቋም ስም፦**

ቅርሱን የመዘገበው ሰው የሚሠራበት ተቋም ስም ነው፡፡

4.7.3. **የሙያ ደረጃ፦**

ቅርሱን የመዘገበው ሰው ያለወን የሙያ ደረጃ ለመግለጽ ሲሆን፤ መዝጋቢው ባለሙያ ያለወን የሙያ ደረጃ ገልጾ ማፍ ይገባዋል፡፡ አንድ መዝጋቢ በተለያየ የትምህርት ዘርፍ ከከፍተኛ ትምህርት ተቋም የተመረቀ ሆኖ በተጨማሪነት በቅርስ ምዝገባ የአጭር ጊዜ ስልጠና ለሰጠው ይችላል፡፡ ነገር ግን ቅርሶች ቢያንስ በቅርስ ምዝገባ የአጭር ጊዜ ስልጠና በተሰጣቸው ባለሙያዎችም ሊመዘገቡ ይገባል፡፡ ስለዚህ ባለሙያው ይህንን በግልጽ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

4.7.4. **የሥራ ኃላፊነት፦**

ማለት መዝጋቢዉ በሚሰራበት ተቋም ወስጥ እንዲያከናዉነዉ በተሰጠዉ የስራ ድርሻ የተሰጠዉን ኃላፊነት ያመለክታል፡፡

4.8. **በመዝጋቢው መ/ቤት የሚሞላ፦**

4.8.1. **የኃላፊው አስተያየት፦**

የቅርስ ምዝገባ ተግባሩን በበላይነት የሚያከናወነው ተቋምን የሚመራው ኃላፊ፣ የቡድን መሪ ወይም የዳይሬክቶሬቱ ኃላፊ የቅርስ ምዝገባወን አስመልክቶ የሚሰጠው አስተያየት ነው፡፡

4.8.2 **ስምና ፊርማ፦**

ስለ ቅርስ ምዝገባው አስተያየት የሰጡት ኃላፊ ስምና ፊርማ ማለት ነው፡፡ ከኃላፊው አስተያየት ስምና ፊርማ በኋላ የመ/ቤቱ ህጋዊ ማህተም ሊያርፈበት ይገባል፡፡

ማስሰቢያ – 1 **ለቅርስ ምዝገባ ስራ ሊሟሉ የሚገባቸው መርጃ ቁሳቁሶች**

- ካሜራ
- የቪዲዮግራፊ ማሪያዎች

- በቅርስ ምዝገባ ሒደት ፎቶግራፍ ለማንሳት የሚያገለግሉ ባለ አንድ ሜትር ጥቁር፣ ነጭ ወህ ሠማያዊና በናማ ዓይነት ጨፎቶች
- ባለ ዲስክ ተንጠልጣይ ሚዝን
- ባለ 3 እና 30 ሜትሮች
- ማስሚያ
- እርሳስ
- የፕላን ወረቀት
- የማያ ቁሳቁስ
- ኮምፓስ
- ጂ.ፒ. ኤስ ማከያ ቢኖራቸው ሚካም ነው፡

ይህ ሰባል ግን ማዝጋቢው ጽ/ቤቱ እነዚህን ሁሉ ለሟሟት ግዜያዊ የበጀት እጥረት ቢያጋጥመው በሙሪታዊነት ካሜራ፣ ሜትርና የቅርስ መመዝገቢያ ቅፆችን በተገቢው ሚኩ ካሚ ምዝገባ ሊጀምር ይችላል፡፡ ከላይ የተገለፁትን ለቅርስ ምዝገባ ተግባር ጠቃሚ የሆኑ መሳሪያዎች በሒደት ማሟት ግን ይጠበቅበታል፡፡ ባለሚያው የፎቶግራፍና የቪዲዮግራፊ ሥልጠና ከተለያዩ አካላት ጋር በመቀናጀትም የሚገኝበትን አግባብ ማመቻቸት ሚካም ነው፡

ከዚህ ጋር በተያያዘ የማዝገቡትን ቅርሶች ሚጃ የያዙ ፊልሞች ቁጥር በጥንቃቄ መመዝገብ አለባቸው፡፡ በዚህ አጋጣሚ ሊፈጠር የሚችል ስህተት አጠቃላይ የቅርስ ምዝገባውን ሚጃ ሊያዛባ ይችላል፡፡ አስማዝጋቢውም አካል ቅርሱ በምዝገባ የተሰጠውን ማያ ማጥፋት የለበትም፡

□ አል አምስት

□ቅርስ መ□□ቢ ስነ-ም□ባር

አንድ የቅርስ መዝጋቢ ከዚህ በታች የዘረዘሩትን ስነ-ምግባሮች የመፈጸም ግዴታ አለበት፡፡

5.1. □ቅርስ መ□□ቢ ግለ ስብዕና

አንዱ የቅስ ማዝጋቢ

ሀ. በሙያ ሥነ-ምግባርና ስብዕናው በአርአያነት የሚጠቀስ፡-
ለ. በመልካም ሥነ-ም□ባር □ታነፀ፣
ሐ. ሥራውንና የራሱን ክብር ከሚነኩ ድርጊቶች የራቀ፣
መ. ዘመናዊ የቅርስ ምዝገባ ስርዓት የሚከተል በየጊዜው ከሚደረጉ ገንቢ
ሠ. ለውጦች ጋር □ሚራመድ፤
ረ. □ሙጸ□ ብቃትና ክህሎት ያለውና
ሰ. ታማኝ መሆን አለበት፡፡

5.2. ቅርስ መ□□ቢው ከሥራ□ □ር:-

ሀ. ቅርስ መ□□ቢው ሀቱንና የሀገሩን ታሪ□ □ሚ□ድ በሥራ ክቡርነት የሚያምን፣

ለ. ሥራውን ደከመኝ፣ ሰለቸኝ ሳይል በጥራትና በተቀላጠፈ መልኩ ለማከናወን ያላሰለሰ ጥረት የሚያደርግ፣

ሐ. የሙያ ሥነ-ም□ባሩንና የተሰጠውን ኃላፊነት በአግባቡ የሚ□ጣ፣ ተግባራዊ ችግሮችን □ሚ□ታ፣

መ. በግል ጥቅምም ሆነ በቸልተኝነት የቅርሱን መረጃዎችና እውነታን አዛብቶ □ማጸቀርብ፣

ሠ. በሥራው አጋጣሚ በመጠቀም የዘር፣ የፖለቲካና የሃይማኖት ልዩነት □ማጸራምድና ለዓቅም □ማጁቁ፤

ረ. ቅርስ ምዝገባ ሙያ የሚጠይቀውን ምስጢር የሚጠብቅ፣

ሰ. ስለ ቅርስ ተገቢውን አክብሮትና ጥንቃቄ የሚያደርግ፣

ሸ. ሙያውን ከብክነትና ከሙስና የሚከላከል መሆን አለበት፣

5.4. መ□□ቢው ከሥራ ባልደረቦቹ □ር

ሀ. ከሥራ ጓደኞቹና ከሀላፊዎቹ ጋር ሥራን ማዕከል ያደረገ ጤናማና ግልጽነት ያለበት ግንኙነት የሚፈጥር፣

ለ. በባል□ረቦቹ የምነትምና የአመለካከት መብቶች □ልቃ □ማጁቁ፣

ሐ. ስለ ሥራባል□ረቦቹ የሚኖረውን ትችት ለሚመለከተው ከማሣወቁ በፊት በቀጥታ ቶ□□ ከሚመለከተው ግለሰብ ጋር በመመካከር ስህተቶች □እንዲታረሙ □ሚጸ□ርግ፣

መ. ከአለቆቹም ሆነ ከሥራ ባል□ረቦቹ □ር □ሚ□□ሩ አለመግባባቶችንና ቅራኔዎችን በውይይት የሚፈታ መሆን አለበት::

5.5. መ□□ቢው ቅርሶች ከሚመዘግብበት የሀይማኖትና የዕምነት ተቋማት ጋር

ሀ. ለሁሉም የኢትዮጵያ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች የሀይማኖትና የዕምነት ተቋማት □በር □ሚሰጥና በኩል አይን የሚያይ፣

ለ. ቅርሶች ከሚገኙባቸው ተቋማት ጋር ጤናማ ግንኙነት የሚፈጥርና ዓላማውን በትህትና ማስረዳት የሚችል፣

ሐ. ቅርሶች የሚገኙባቸው ተቋማትን ምስጢር የሚጠብቅ፣

መ. የዕምነቱ ተከታዮች የሚያደርጉትን ሥርዓተ አምልኮ የሚያከብር፣

ሠ. እንዲገባ ባልተ□ቀ□ለት የዕምነት ቦታና ተቋም የማይገባ፣

ረ. እንዲያይና እንዲነካ ጸልተ□ቀ□ለትን የእምነት መገልገያዎች የማይነካ መሆን አለበት::

5.6. መ□□ቢው ቅርሶች ከሚመዘግብበት አካባቢ ኅብረተሰብ ጋር

ሀ. የኅብረተሰቡ ወይም የብሔር፣ ብሔረሰብና ህዝቦችን ዕኩልነት የሚያከብር፣

ለ. ለሁሉም ብሔር ብሔረሰብና ህዝቦች ቋንቋ ባህል፣ እምነትና ቅርስ አክብሮት የሚሰጥ፣

ሐ. ስለ ቅርስ ከኅብረተሰቡ ለመማርና ኅብረተሰቡን ለማስተማር ዝግጁ የሆነና ግንኙነቱንም ሥርዓት ባለው መንገድ የሚያጠናክር፣

መ. ከማንኛውም መጥፎ ድርጊት የሚቆጠብና መጥፎ አርአያ ሆኖ □ማጁታይ መሆን አለበት::

5.7 መ□□ቢው ከመ/ቤቱ ጋር

ሀ. የሀገሪቱን ህገ-መንግሥት፣ የሲቪል ሰርቪስ ደንብና ሌሎች ህጐችን ጠንቅቆ በማ□ቅ ተ□ባራዊ □ሚጸ□ርግ፣

ለ. ህግና ደንብ በመከተል በተመደበበት ሥራና ቦታ □ሚሠራ፣ ከኃላፊው የሚሰጠውን □ም□ቱባ ሥራዎች በቢሮም ሆነ በመስክ ተቀብሎ ለመፈጸም ዝግጁ የሆነ፣

ሐ. በሥራው አጋጣሚ ያየወን ቅርስና የመዘገበወን ሰነድ ያለመሥሪያ ቤቱ ፈቃድ ለማንም አሳልፎ □ማጁሰጥ፣

መ. ለሥራ የተረከበወን ንብረቶች ከብክነትና ከጥፋት በመጠበቅ ለታለመላቸው ተግባራት ብቻ □ሚጸ□ል፣

ሠ. ሥራውን በተሰጠው መመሪያ መሠረት በጥንቃቄ ሠርቶ በተባለ□ ቂ□ □ሚጸስረ□ብ፣

ረ. □□መረወን የምዝገባ ሥራ ሳያጠናቅቅ ያለበቂ ምክንያት የማያቋርጥ መሆን አለበት::

ሸ. አገራችን እያካሄደች ያለችውን የለወጥ ሂደት ተቀብሎ በተ□ባር □ሚ□□ም መሆን አለበት::

5.8 የመመሪያዉ ተፈጻሚ ት ወሰን

ይህ መመሪያ በፌደራል መንግሥቱ ባሉ በሁሉም ክልሎች ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

ተንቀሳቃሽ ቅርሶች መመዝገቢያቅጽ 01

የቅርሱ ፎቶ

1.የቅርሱ ማለያ

1.1 ስም በአማርኛ ------------------ በአካባቢ ቋንቋ(ማጠሪያ)---------------

1.2 ምድብ

IIII	IV	V	VI1

1.3 አድራሻ

ቅርሱ የሚገኝበት ቦታ ስም -------------------------ክልል---------

ዞን/ልዩ ወረዳ----------------------ወረዳ---------------------ቀበሌ--

የቤት ቁጥር---------------------

1.4 አገልግሎቱ

ሀ.የቀደሞ--

ለ. አሁን የሚሰጠው-- ----

1.5 የቀድሞ ማለያ ቁጥር/ካለ---

1.6 ማለያ ቁጥር (ኮድ)---

2. <u>ባለቤት</u>

2.1 የቅርሱ ባለቤት/ተቋም/ ስም

የሕዝብ	የመንግሥት	የሃይማኖት	የግል

ሌላ ካለ ተለይቶ ይጠቀስ--

2.2 የባለቤቱ /ተቋም/ ስም--

2.3 /ቅርሱ/ የሚገኝበት ቋሚ ቦታ

ሙዚየም ☐ እቃቤት ☐ ቤተ እምነት ☐ የግል ቤት ☐

ሌላ ካለ ተለይቶ ይጠቀስ --

3. <u>ታሪክ</u>

3.1. ቅርሱን ያሠራው/የሰራው/ያገኘው ግለሰብ /ተቋም/ ስም---------------------------------

3.2. ቅርሱ የተሠራበት ግዜ/ዘመን/--

3.3. የቅርሱ እድሜ የታወቀበት ዘዴ

ሀ. በግምት-------------- ለ.በትክክል-------------------

ሐ. በአንፃራዊ ----------------------

3.4. ቅርሱ የተገኘበት ሁኔታ

በቁፋሮ ☐ በስጦታ ☐ በወርስ ☐ በግዥ ☐ በወሰት ☐ በአደራ ☐ አይታወቅም ☐

3.5. የቅርሱ ማጠን

ቁመት--------------- ሳ.ሜ/ሜ ወርድ-----------ሳ.ሜ/ሜ

ርዝመት---------ሳሜ/ሜ ዲያሜትር--------------ሳሜ/ሜ

ወፍረት-----------------ሳሜ/ሜ ቅርፅ ----------------------

የገፅ/ቅጠል/ ብዛት-------------- የሐረግ ብዛት-----------

የሖዕል ብዛት------------------- የአምድ ብዛት ---------

3.6. የቀለም ዐይነት ------------------------------

3.7. ጌጥ

አለው የለውም

3.8 የተሠራበት ቁስ

ወርቅ ብር ነሐስ ብረት ሸክላ ድንጋይ እንጨት ጨርቅ አለላ ቆዳ

ሌላ ካለ ተለይቶ ይጠቀስ--

3.9 የቅርሱ መግለጫ--

3.10. ቅርሱን ተደናቂ የሚያደርገው

እድሜ የአሰራር ጥበቡ የተሰራበት ቁስ ሌላ

ተለይቶ ይብራራ---

3.11. የቅርሱ ጠቀሜታ--

3.12. ቅርሱ አሁን የሚገኝበት ሁኔታ

ደህና የተጎዳ ያልተሟላ

የተጎዳ /ያልተሟላ/ ከሆነ በዝርዝር ይገለፅ--------------------------------

3.13. ለቅርሱ ደህንነት አስጊ ሁኔታ

አለ የለም

☐ ☐

ካለ በዝርዝር ይገለጽ --

3.14 የተደረገለት የእንክብካቤ /የጥገና/ ሥራ

3.14.1 የተደረገለት የእንክብካቤ /ቅድመ ጉዳት እንክብካቤ / ሥራ

በጣም ጥሩ ☐ ጥሩ ☐ መካከለኛ ☐ ዝቅተኛ ☐ በጣም ዝቅተኛ ☐

ተለይቶ ይብራራ--

3.14.2 የተደረገለት የጥገና ስራ

አለ የለም

☐ ☐

የጥገና ስራ ካለ፡-

የጥገናው ምክንያት --

ያከናወነው አካል --

የተከናወነበት ቀን/ዓ.ም--

ጥገና የተደረገለት ጊዜ ብዛት--

3.15. ቅርሱ አሁን በባለቤትነት በሚያስተዳድረው አካል መተዳደር

የጀመረበት ግዜ/ቀን--

3.16. ቅርሱ ተደራሽነት

በጣም ጥሩ ☐ ጥሩ ☐ መካከለኛ ☐ ዝቅተኛ ☐ በጣም ዝቅተኛ ☐ የለውም ☐

ተለይቶ ቢብራራ ---------------------------------

3.17. ተጨማሪ ማስታወሻ -- ----------

------------ ---

4.ተዛማጅ መረጃዎች

መጽሐፍ ☐ ፎቶግራፍ/ስላይድ/ ☐ ካርታ ☐ ማዘገብ ☐ ፕላን ☐

ሌላ ካለ ተለይቶ ይጠቀስ --

5.የመረጃ ሰጪ ስም--------------- ---------------------------

5.1 ጾታ--------------- ------------------------------------

5.2 እድሜ--------------- ---------------------------------

5.3 ስራ--------------- ------------------------------------

6.የቅርሱ ጠባቂ

6.1 ስም -----------------------

6.2 የሥራ ኃላፊነት -----------------

6.3 ፊርማ------------------------

7. የማዘጋቢው መረጃ

7.1. ስም --

7.2. የሚሠራበት ተቋም ስም----------------------------

7.3. የሙያ ደረጃ---

7.4. የሥራ ኀላፊነት--

ፊርማ---

7.5. ቅርሱ የተማዘገበበት ቀን-----------------------------

8. በማዘጋቢው ሙዚየያ ቤት የሚሞላ

8.1. የኀላፊው አስተያየት--

ስም-----------------------------------

ፊርማ--------------------------------

ማስሰቢያ፡ -

ይህ ቅጽ በኮፒ ተሞልቶ

- ♣ ለቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለስልጣን
- ♣ ለክልሉ ባህልና ቱሪዝም ቢሮ
- ♣ ለአስመዝጋቢው አካ

የሚንቀሳቀሱ ቅርሶች መመዝገቢያ ቅጽ 02

የቅርሱ ፎቶ

1.የቅርሱ መለያ

1.1 ስም በአማርኛ ----------------- በአካባቢ ቋንቋ(ማጠሪያ)----------------

1.2 ምድብ

I	II	III2	VI

1.3 አድራሻ

ቅርሱ የሚገኝበት ቦታ ስም ---------------------------------------ክልል--
----

ዞን/ልዩ--------------------------ወረዳ----------------------ወረዳ--
-----------------------------------ቀበሌ.............................. . .

የቤት ቁጥር----------------------

1.4 አገልግሎቱ

ሀ.የቀድሞ---

ለ. የአሁን -----------------------------------

1.5 የቀድሞ ማኀደ ቁጥር/ካለ---

1.6 ማኀደ ቁጥር---

2. ባለቤት

2.1 የቅርሱ ባለቤት/ተቋም/ ስም

የሕዝብ	የመንግሥት	የሃይማኖት	የግል
☐	☐	☐	☐

ሌላ ካለ ተለይቶ ይጠቀስ---

2.2 የቅርሱ ባለቤት /ተቋም/ ስም----------------------------------

2.3 የካርታ ሚጃ ---

ጂ.ፒ.ኤስ ------------------------ምስራቅ-------------ሰሜን-----

---------- ሜ ከባህር ወለል በላይ-----------------------

3. ታሪክ

3.1. ቅርሱን ያሠራው/ሰራው/ያገኘው ግለሰብ /ተቋም/ ስም----------------------

3.2. ቅርሱ የተሠራበት ግዜ /ዘመን/-----------------------------------

3.3. የቅርሱ እድሜ የታወቀበት ዘዴ

ሀ. በግምት--------------- ለ.በትክክል--------------------

ሐ. በአንፃራዊ ---------------------

3.4. የቅርሱ ሁኔታ---

3.5 የቅርሱ መጠን/ልኬት/

ቁመት--------------- ሳ.ሜ/ሜ ወርድ-----------ሳ.ሜ/ሜ/ኪ.ሜ

ርዝመት---------ሜ/ኪ.ሜ ዲያሜትር-----------ሳሜ/ሜ ውፍረት------------ሳሜ/ሜ

ቅርፅ-------------ስፋት--------ሜ²/ኪ.ሜ² የቅርጻቅርጽ ብዛት............ የሀረግ ብዛት..................

የስእል ብዛት_________

3.6. የተሰራበት ቁስ---

3.7. የቅርሱ መገለጫ ---

3.8. ቅርሱን ተደናቂ የሚያደርገው

እድሜ	የአሰራር ጥበቡ	የተሰራበት ቁስ	ሌላ

ተለይቶ ይብራራ---

3.9.የቅርሱ ጠቀሜታ--

3.10.ቅርሱ አሁን የሚገኝበት ሁኔታ

ጥሩ	ደህና	የተጎዳ	ያልተሟላ

ቅርሱ የተጎዳ /ያልተሟላ/ ከሆነ በዝርዝር ይገለፅ------------------------

3.11. ለቅርሱ ደህንነት አስጊ ሁኔታ

አለ　　　　የለም

☐　　☐

ካለ ተለይቶ ይጠቀስ---

3.12 የተደረገለት የእንክብካቤ /የጥገና/ ሥራ

3.12.1 የተደረገለት የእንክብካቤ /ቅድመ ጉዳት እንክብካቤ / ሥራ

በጣም ጥሩ	ጥሩ	መካከለኛ	ዝቅተኛ	በጣም ዝቅተኛ
☐	☐	☐	☐	☐

ተለይቶ ይብራራ---------------------------------------

3.12. የተደረገለት የጥገና ስራ

አለ　　　　የለም

☐　　☐

የጥገና ስራ ካለ፡-

የጥገናው ምክንያት ---

ያከናወነው አካል ---

የተከናወነበት ቀን/ዓ.ም--

ጥገና የተደረገለት ጊዜ ብዛት---------------------------------------

3.13. ቅርሱ አሁን በባለቤትነት በሚያስተዳድረው አካል መተዳደር የጀመረበት ግዜ/ቀን-------------------------------------

3.14. ቅርሱ ተደራሽነት

በጣም ጥሩ	ጥሩ	መካከለኛ	ዝቅተኛ	በጣም ዝቅተኛ	የለም
☐	☐	☐	☐	☐	☐

ተለይቶ ቢብራራ --------------------------------

3.15. ተጨማሪ ማስታወሻ --

----

4. **ተዛማጅ መረጃዎች**

መጽሐፍ	ፎቶግራፍ/ስላይድ/	ካርታ	ማዘገብ	ፕላን
☐	☐	☐	☐	☐

ሌላ ካለ ተለይቶ ይጠቀስ ---

4.2 የአፈ ታሪክ መረጃ

አለዉ	የለዉም
☐	☐

ካለ ተለይቶ ይጠቀስ --

5. **የቅርሱ ጠባቂ**

5.1. ስም -------------------

5.2. የሥራ ኃላፊነት --------------

5.3. ፊርማ--------------------

6. **መረጃ ሰጭ**

6.1. ስም -----------

6.2. ጾታ………………………………….

6.3. አድሜ……………………………….

6.4. የሥራ ኃላፊነት ------------------------

6.5. ሌላ ካለ……………………………….

7. **የማዘጋቢው መረጃ**

7.1. ስም ---

7.2. የሚሠራበት ተቋም ስም---

7.3. የስራ ደረጃ--

7.4. የሥራ ኀላፊነት ---

ፊርማ---

7.5. ቅርሱ የተመዘገበበት ቀን--------------------------------

8. <u>በማዝጋቢው ማሥቴያ ቤት የሚሞላ</u>

8.1. የኃላፊው አስተያየት--

ስም------------------------------

ፊርማ-----------------------------

<u>**ማስሰቢያ፡-**</u>

ይህ ቅጽ በኮፒ ተሞልቶ

- ለቅርስ ጥናትና ጥበቃ ባለስልጣን
- ለክልሉ ባህልና ቱሪዝም ቢሮ
- ለአስመዝጋቢው አካል

<u>የቦታ ማሳያ</u>

<u>/Areal Code/</u>

		ተራ ቁጥር	ወረዳ	ማሳያ (code)	ምርመራ
ትግራይ ክልል	ሰሜን ምዕራብ ዞን	1	ታህታይ አድያቦ	ET-TG-TA	
		2	ላዕላይ አድያቦ	ET-TG-LA	
		3	መደባይ ዛና	ET-TG-MZ	
		4	ታህታይ ቆራሮ	ET-TG-TQ	
		5	አስገደ ፅምብላ	ET-TG-AT	
		6	ፀለምቲ	ET-TG-TL	
		7	ሽሬ እንደ ሥላሴ ከተማ	ET-TG-SE	
		8	ሽራሮ ከተማአስተዳደር	ET-TG-SK	
ትግራይ	ማእከላዊ ዞን	9	አክሱም ከተማ አስተዳደር	ET-TG-AX	
		10	አድዋ ወረዳ	ET-TG-AD	
		11	አቢይ አዲ ከተማ አስተዳደር	ET-TG-AA	
		12	አሕፈሮም	ET-TG-AF	
		13	ታህታይ ማይጨው	ET-TG-TM	
		14	ጣንቋ አበርገለ	ET-TG-TA	
		15	ሚረብ ለኸ	ET-TG-ML	
		16	አድዋ ከተማ አስተዳደር	ET-TG-AK	
		17	ወርኢ ለኸ	ET-TG-WL	
		18	ላዕላይ ማይጨው	ET-TG-LM	
		19	ናዕደር ዓዴት	ET-TG-NA	
		20	ቆላ ተንቤን	ET-TG-QT	
ትግራይ	ምስራቃዊ ዞን	22	ወቅሮ ከተማ አስተዳዳር	ET-TG-WQ	
		23	ጋንታ አፈሹም	ET-TG-GA	
		24	ጉሎ መኸዳ	ET-TG-GM	
		25	አዲግራት ከተማ አስተዳዳር	ET-TG-AR	ከአደዋና አላጀ ጋር አንድ እንዳይሆን
		26	አፅቢ ወምበርታ	ET-TG-AW	
		27	ሳዕሲአት ፃዕዳ እምባ	ET-TG-ST	
		28	ኢሮብ	ET-TG-ER	

ትግራይ		29	ክልተ አወላዕሎ	ET-TG-KA	
		30	ሐውዜን	ET-TG-HW	
	ደቡባዊ ዞን	30	ሜይጨው ከተማ አስተዳዳር	ET-TG-MK	
		31	ራያ አላማጣ	ET-TG-RA	
		32	ሰሀርቲ ሳምረ	ET-TG-SS	
		33	አላማጣ ከተማ አስተዳደር	ET-TG-AM	ከአድዋ ከተማ አስተዳደር ጋር አንድ እንዳይሆን
		34	ሕንጣሎ ዋጅራት	ET-TG-HW	
		35	ራያ አዘቦ	ET-TG-RA	
		36	አፍላ	ET-TG-OF	
		37	እንደርታ	ET-TG-EN	
		38	አላጀ	ET-TG-AG	ከአላማጣ ጋር አንድ እንዳይሆን
		39	እንዳመኮኔ	ET-TG-ED	
		40	ኮረም ከተማ አስተዳዳር	ET-TG-KK	
			ዶግዓ ተምቤን	ET-TG-DT	
	ምዕራባዊ ዞን	41	ቃፍታ ሐሞራ	ET-TG-QH	
		42	ወልቃይት	ET-TG-WY	ከወረ ለኸ ጋር አንድ እንዳይሆን
		43	ፀገዴ	ET-TG-TG	
		44	ሐሞራ ከተማ	ET-TG-HK	
	መቀሌ ልዩ ዞን	45	ሐደነት	ET-TG-HD	
		46	ቀዳማይ ወያኔ	ET-TG-KW	
		47	ኩሓ	ET-TG-AH	
		48	ዓዲ ሐወሲ	ET-TG-AH	
		49	ዓይደር	ET-TG-AY	
		50	ዓጺ ሐቂ	ET-TG-AH	
		51	ሐወልቲ	ET-TG-HW	
አፋር ብሔራዊክልል		ተራ ቁጥር	ወረዳ	ኮድ(code)	ምርመራ
		52	ዱብቲ	ET-AF-DU	
		53	ኤሊዳር	ET-AF-EL	

	ዞን አንድ	54	አይሳኢታ	ET-AF-AY	
		55	አፋምጥ	ET-AF-AF	
		56	ሚሌ	ET-AF-ML	
		57	ጬፍራ	ET-AF-CF	
		58	ኮሀ	ET-AF-KR	
		59	አዳአር	ET-AF-AD	
	ዞን ሁለት	60	አረብቲ	ET-AF-ER	
		61	ኩነ ባ	ET-AF-KN	
		62	አብአላ	ET-AF-AB	
		63	ሞጋሌ	ET-AF-MG	
		64	በራህሌ	ET-AF-BR	
		65	አፍደራ	ET-AF-AD	ከአፋንቦ ጋር አንድ እንዳይሆን
		66	ቢዱ	ET-AF-BD	
	ዞን ሦስት	67	አሚብራ	ET-AF-AM	
			አዋሽ	ET-AF-AW	
		68	ገዋኔ	ET-AF-GW	
		69	ዱለቻ	ET-AF-DC	ከዳሎል ጋር አንድ እንዳይሆን
		70	ቡሪ ሞዳይቶ	ET-AF-BM	
		71	አርጎባ	ET-AF-AL	
	ዞን አራት	72	አወራ	ET-AF-AR	ከአዋሽ ጋር አንድ እንዳይሆን
		73	ኡዋ	ET-AF-EW	
		74	ቴሩ	ET-AF-TR	
		75	ያሎ	ET-AF-YL	
		76	ጎሊና	ET-AF-GL	
	ዞን አምስት	77	ታላላክ	ET-AF-TL	
		78	ሰሙሮቢ	ET-AF-SM	
		79	ደዌ	ET-AF-DW	
		80	ዳሊፋጌ	ET-AF-DF	ከዳለቻ ጋር አንድ እንዳይሆን

		81	ሐደሌ ኤላ	ET-AF-HE		
አማራ ብሔራዊ ክልል						
	ሰሜን ጎንደር ዞን	1	አዲ አርቃይ	ET-AM-AA		
		2	በየዳ	ET-AM-BY		
		3	ጃን አሞራ	ET-AM-JA		
		4	ደባርቅ	ET-AM-DQ	ከደብረ ብርሐን ጋር አንድ እንዳይሆን	
		5	ዳባት	ET-AM-DT		
		6	ምዕራብ አርማጭሆ	ET-AM-MA		
		7	ጠገዴ	ET-AM-TD	ታች ጋይንት ጋር አንድ እንዳይሆን	
		8	ላይ አርማጭሆ	ET-AM-LA		
		9	ወገራ	ET-AM-WG		
		10	ጎንደር ዙሪያ	ET-AM-GZ		
		11	ደምቢያ	ET-AM-DY	ከደብረ ማርቆስ ጋር አንድ እንዳሆን	
		12	ቋራ	ET-AM-QR		
		13	አለፋ	ET-AM-AL		
		14	ምዕራብ በለሳ	ET-AM-MB		
		15	ምስራቅ በለሳ	ET-AM-MS	ምዕራብ በለሳ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		16	ጎንደር ከተማ አስተዳደር	ET-AM-GR		
		17	ፀለምት	ET-AM-TL		
		18	ታች አርማጭሆ	ET-AM-TA		
		19	ጣቁሳ	ET-AM-TQ		
	ደቡብ ጎንደር ዞን	20	እብናት	ET-AM-EB		
		21	ለቦ ከምከም	ET-AM-LK		
		22	ፎገራ	ET-AM-FG		
	ደቡብ ጎንደር ዞን	23	ፋርጣ	ET-AM-FR		
		24	ላይ ጋይንት	ET-AM-LG		
		25	ታች ጋይንት	ET-AM-TG		
		26	ስማዳ	ET-AM-SM		
		27	ምስራቅ እስቴ	ET-AM-ME		
		28	ደራ	ET-AM-DR		
		29	ደብረ ታቦር	ET-AM-DT		

		30	ምዕራብ እስቴ	ET-AM-ME2	ከሌሎች ወረዳዎችጋር አንድ እንዳይሆን	
	ሰሜን ወሎ ዞን	31	ቡግና	ET-AM-BG		
		32	ቆቦ	ET-AM-QB		
		33	ግዳን	ET-AM-GD		
		34	መከተ	ET-AM-MK		
		35	ደላንታ	ET-AM-DL		
		36	ጉባላፍቶ	ET-AM-GB		
		37	ሀብሩ	ET-AM-HB		
		38	ወልዲያ ከተማ አስተዳደር	ET-AM-WK		
		39	ላስታ	ET-AM-LS		
		40	ዳወንት	ET-AM-DW		
		41	ዋድላ	ET-AM-WD		
	ደቡብ ወሎ ዞን	42	መቅደላ	ET-AM-MQ		
		43	ተንታ	ET-AM-TN		
		44	ኩታበር	ET-AM-KT		
		45	አምባሰል	ET-AM-AM		
		46	ተሁለደሬ	ET-AM-TH		
		47	ወረባቦ	ET-AM-WB	ከወረኢሉ ጋር አንድ እንዳሆን	
		48	ቃሉ	ET-AM-QL		
		49	አልበኮ	ET-AM-AK	ከአለፋ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		50	ደሴ ዙሪያ	ET-AM-DZ		
		51	ለጋምቦ	ET-AM-LG		
		52	ሳይንት	ET-AM-SY		
		53	ደብረ ሲና	ET-AM-DS		
		54	ከላላ	ET-AM-KL		
		55	ጃማ	ET-AM-JM		
	ደቡብ ወሎ ዞን	56	ወረኢሉ	ET-AM-WR		

		57	ውግዲ	ET-AM-WD	ከወገራ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		58	ኮምቦልቻ ከተማ አስተዳደር	ET-AM-KK		
		59	ደሴ ከተማ አስተዳደር	ET-AM-DK		
		60	መሀል ሳይንት	ET-AM-MS		
		61	ለገሂዳ	ET-AM-LH	ለጋምጦ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ሰሜን ሸዋ ዞን	62	ሚዳ ወረሞ	ET-AM-MW		
		63	ሚረሐቤቴ	ET-AM-MR		
		64	እንሳሮ	ET-AM-EN		
		65	ሞረትና ጅሩ	ET-AM-MJ		
		66	መንዝ ጌራ ምድር	ET-AM-MG		
		67	ግሸ	ET-AM-GS		
		68	አንጾኪያ ገምዛ	ET-AM-AG		
		69	ኤፍራታ ግድም	ET-AM-AD	አንጾኪያ ገምዛ ጋር አንድ እንዳሆን	
		70	መንዝ ማማ ምድር	ET-AM-MM		
		71	ጣርማ በር	ET-AM-TB		
		72	ሞጃና	ET-AM-MN	ከሞረትና ጅሩ ጋር አንድ እንዳሆን	
		73	ቀወት	ET-AM-QW		
		74	አንጎለላ ጠራ	ET-AM-AT		
		75	አሳግርት	ET-AM-AS		
		76	አንኮበር	ET-AM-AK		
		77	ሐገረ ማርያም ቀሰም	ET-AM-HM		
		78	በረኸት	ET-AM-BR		
	ሰሜን ሸዋ ዞን	80	ባሶና	ET-AM-BS		
		81	ደብረ ብርሐን	ET-AM-DB		
		82	መንዝ ቀያ ገብርኤል	ET-AM-MQ2	ከመቅደላ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		83	መንዝ ላሎ ምድር	ET-AM-ML		
		84	ሲያ ደብርና ዋዩ	ET-AM-SD		
		85	በቡኝ	ET-AM-BB		
		86	ሁለት እጁ እነሴ	ET-AM-HE		
		87	ጎንቻ ሲሶ እነሴ	ET-AM-GC	ከግሸ ጋር አንድ እንዳይሆን	

	ምሥራቅ ጎጃም	88	እነብሴ ሳር ምድር	ET-AM-ES		
		89	እናርጅ እናውጋ	ET-AM-EE		
		90	እነማይ	ET-AM-EM	እንሳሮጋር አንድ እንዳይሆን	
		91	ደባይ ጥላትግን	ET-AM-DG	ከደብረ ታቦር ጋር አንድ እንዳይሆን	
		92	ደብረ ኤልያስ	ET-AM-DE		
		93	ማቻከል	ET-AM-MC		
		94	ጎዛምን	ET-AM-GM		
		95	ባሶ ሊበን	ET-AM-BL		
		96	አዋበል	ET-AM-AW		
		97	ደጀን	ET-AM-DJ		
		98	ሸበል በረንታ	ET-AM-SB		
		99	ደብረ ማርቆስ ከተማ አስተዳደር	ET-AM-DM	ደሴ ከተማ አስተዳደር ጋር አንድ እንዳይሆን	
		100	ስናን	ET-AM-SN		
		101	አነደድ	ET-AM-AN		
	ምዕራብ ጎጃም ዞን					
		102	ሰሜን አቸፈር	ET-AM-SA		
		103	ባህር ዳር ዙሪያ	ET-AM-BZ		
		104	ይልማና ዴንሳ	ET-AM-YD		
		105	ሜጫ	ET-AM-MC		
		106	ሰቀላ	ET-AM-SQ		
		107	ቋሪት	ET-AM-QT	ከቋራጋር አንድ እንዳይሆን	
	ምዕራብ ጎጃም ዞን	108	ደጋ ዳሞት	ET-AM-DD		
		109	ደምባጫ	ET-AM-DC	ከደብረ ማርቆስ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		110	ጃቢ ጠህናን	ET-AM-JB	ከጃሌ ጥሙጋ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		111	ቡሬ	ET-AM-BR		
		112	ወንበርማ	ET-AM-WN		
		113	ጎንቻ	ET-AM-GN		
		114	ደቡብ አቸፈር	ET-AM-DA		
		115	ፍኖተ ሰላም ከተማ አስተዳደር	ET-AM-FK		

	ዋግ ኽምራ ዞን	116	ዝቋላ	ET-AM-ZQ	
		117	ሰቆጣ	ET-AM-BQ	
		118	ድሀና	ET-AM-DH	
		119	ጋዚግብላ	ET-AM-GG	
		120	አበርገሌ	ET-AM-AB	
		121	ሰሀላ	ET-AM-SH	
	አዊ ዞን	122	ዳንግላ	ET-AM-DN	
		123	ባንጃ	ET-AM-BN	
		124	አንካሻ ጓጉሳ	ET-AM-AN$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		125	ጓንጓ	ET-AM-GG	ከጎንቻ ጋር አንድ እንዳይሆን
		126	ፋጊታ ለኮማ	ET-AM-FL	
		127	ጃዊ	ET-AM-JW	
		128	ጓጉሳ ሽኩዳድ	ET-AM-GK	ከግሸ ጋር አንድ እንዳይሆን
	አሮሚያ ዞን	129	ጨፌ ጎላ	ET-AM-CG	
		130	ባቲ	ET-AM-BT	
		131	ጂሌ ጥሙጋ	ET-AM-JT	
		132	አርጠዖማ ፉርሲ	ET-AM-AF	
		133	ዳዌ ሀረዋ	ET-AM-DW2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		134	ከሚሴ ከተማ አስተዳደር	ET-AM-KM	ከኮምቦልቻ ከተማ አስተዳደር ጋር አንድ እንዳሆን
		135	አርጎባ	ET-AM-AR	**ከአለፋ ጋር አንድ እንዳሆን**
አሮሚያ ብሔራዊ ክልል					
		136	መንሲቡ	ET-OR-MB	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		137	ነጆ	ET-OR-NJ	
		138	ጊምቢ	ET-OR-GM$_2$	
		139	ላሎ አሳቢ	ET-OR-LA	

		140	ከልቱ	ET-OR-KL		
		141	ቦጂዲርመጂ	ET-OR-BD		
		142	ጉሊሶ	ET-OR-GL$_2$		
		143	ጃርሶ	ET-OR-JR		
	ምዕራብ ወለጋ ዞን	144	ኮንዳ	ET-OR-KD	ከኩኒ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		145	ቦጂ ጨቆርሳ	ET-OR-BC		
		146	ባቡ ጋምቤል	ET-OR-BM	ከቤጊ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		147	ዩብዶ	ET-OR-YB		
		148	ገንጅ	ET-OR-GN		
		149	ሀሩ	ET-OR-HR		
		150	ኖሌ ካባ	ET-OR-NK		
		151	ቤጊ	ET-OR-BG		
		152	ጊምቢ ከተማ አስተዳር	ET-OR-GK$_2$		
		153	ሰዮ ኖሌ	ET-OR-SN		
		154	ሆማ	ET-OR-HM		
		155	አይራ	ET-OR-AY		
		156	ሊሙ	ET-OR-LM		
		157	ኢብንቱ	ET-OR-EB		
	ምሥራቅ ወለጋ ዞን	158	ጊዳ	ET-OR-GD$_2$		
		159	ሐሩ	ET-OR-HR$_2$		
		160	ቦነያ ቡሽ	ET-OR-BB$_2$		
		161	ዋዩ ቱካ	ET-OR-WT		
		162	ጉደያ ቢላ	ET-OR-GB$_2$		
		163	ጎቡ ሰዮ	ET-OR-GS$_3$		
		164	ሲቡ ሲሬ	ET-OR-SS$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		165	ዲጋ	ET-OR-DG		
		166	ሳሲጋ	ET-OR-SG	ከሲቡ ሲሬ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		167	ለካ ዱለቻ	ET-OR-LD		
	ምሥራቅ ወለጋ ዞን	167	ጉቶ ጊዳ	ET-OR-GG$_2$		
		168	ጂማ አርጆ	ET-OR-JA		
		169	ኑኑ ከምባ	ET-OR-NM	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	

		170	ዋማ ሀጌሎ	ET-OR-WH		
		171	ነቀምት ከተማ አስተዳደር	ET-OR-NK_2	ከኖሌ ካባ ጋር አንድ እንዳሆን	
		172	ዳርሙ	ET-OR-DR		
	ኢሉ አባ ቦራ ዞን	173	አለጌ ሳቺ	ET-OR-AS		
		174	ጮሩ	ET-OR-CR		
		175	ደጋ	ET-OR-DG_2		
		176	ዳቦ ሀና	ET-OR-DH		
		177	ገቺ	ET-OR-GC		
		178	ቦረቻ	ET-OR-BR		
		179	ደደሳ	ET-OR-DS		
		180	ያዩ	ET-OR-YY		
		181	መቱ ዙሪያ	ET-OR-MZ		
		182	አሌ	ET-OR-AL		
		183	ቡሬ	ET-OR-BR_2		
		184	ኖኖሰሌ	ET-OR-NS		
		185	ቢቾ	ET-OR-BC_2		
	ኢሉ አባ ቦራ ዞን	186	በሎ ኖፋ	ET-OR-BN		
		187	ሁርሙ	ET-OR-HM		
		188	ዲዱ	ET-OR-DD		
		189	ሜኮ	ET-OR-MK		
		190	ሁካ	ET-OR-HK		
		191	መቱ	ET-OR-MT		
		192	በደሌ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-BL_2		
		193	በደሌ ዙሪያ ከተማ	ET-OR-BZ		
		194	ጨዋቃ	ET-OR-CW		
		195	ዶረኒ	ET-OR-DR_2		
		196	ሊሙሰቃ	ET-OR-LS		
		197	ሊሙኮሳ	ET-OR-LK		
		198	ሰኮሩ	ET-OR-SK		
		199	ጢሮ አፈታ	ET-OR-TA		

	ጂማ ዞን	200	ቀርሳ	ET-OR-QR		
		201	ማና	ET-OR-MN		
		202	ጎማ	ET-OR-GM$_3$		
		203	ጌራ	ET-OR-GR		
		204	ሰቃ ጨቆርሳ	ET-OR-SC		
		205	ዲዶ	ET-OR-DD$_2$		
		206	ኦሞናዳ	ET-OR-OM		
		207	ሲጋሞ	ET-OR-SM	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ጂማ ዞን	208	ሰጠማ	ET-OR-ST		
		209	ሸቤ ሰንቦ	ET-OR-SS		
		210	ጬራ ቦቶር	ET-OR-CB		
		211	ጉማ	ET-OR-GM		
		212	አጋሮ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-AK		
	ምዕራብ ሸዋ ዞን	213	ግንደ በረት	ET-OR-GB$_2$		
	ምዕራብ ሸዋ ዞን	214	ጀልዱ	ET-OR-JL		
		215	አምጥ ዞሪያ	ET-OR-AZ		
		216	ሚዳ ቀኝ	ET-OR-MQ		
		217	ጨሊያ	ET-OR-CY	ከጫኤ ጋር አንድ እንዳሆን	
		218	ባኮ ቲቤ	ET-OR-BT		
		219	ዳኖ	ET-OR-DN		
		220	ኖኖ	ET-OR-NN		
		221	ጥቁር እንጪኒ	ET-OR-TE		
		222	ደንዲ	ET-OR-DN		
		223	ኤጀሬ	ET-OR-EJ		
		224	ወልመራ	ET-OR-WL		
		225	አዳ በርጋ	ET-OR-AB		
		226	ሜታ ሮቢ	ET-OR-MR		
		227	አምጥ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-AK		
		228	አቡነ ግንደበረት	ET-OR-AG		
		229	ቶኬ ኩታዩ	ET-OR-TK		

		230	ጂባት	ET-OR-JB		
		231	አልፊታ	ET-OR-EF		
		232	ሆለታ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-HK		
		233	ወረ ጃርሶ	ET-OR-WJ		
		234	ደራ	ET-OR-DR$_{3}$		
		235	ህዳቡ አቦቴ	ET-OR-HA		
		236	ከዩ	ET-OR-KY		
		237	ደገም	ET-OR-DG$_{3}$		
	ሰሜን ሸዋ ዞን	238	ግራር ጃርሶ	ET-OR-GJ		
		239	ደብረ ሊባኖስ	ET-OR-DL		
		240	ዉጫሌ	ET-OR-WC		
		241	አቢይቹና ገና	ET-OR-AB$_{2}$	አዳበርጋ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		242	ቅምበቢት	ET-OR-QB	ከቀርሳና ሚኪማ ጋር አንድ እንዳሆን	
		243	በረህ	ET-OR-BH$_{2}$		
		244	ሰሉልታ	ET-OR-SL		
		245	ፍቸ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-FK		
		246	ያያ ጉለሌ	ET-OR-YG		
	ሰሜን ሸዋ ዞን	247	ጂዳ	ET-OR-JD		
		248	ማሎ	ET-OR-ML		
		249	አለልቱ	ET-OR-AT	**ከአሌ ጋር አንድ እንዳይሆን**	
		250	ሰንዳፋ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-SK$_{2}$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		251	ፈንታሌ	ET-OR-FN		
		252	ቦሰት	ET-OR- BS		
		253	አዳማ	ET-OR-AD		
		254	ሎሜ	ET-OR-LM$_{2}$	ከሊሙ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ምስራቅ ሸዋ ዞን	255	ጊምቢቹ	ET-OR-GM$_{4}$		
		256	አዳኦ	ET-OR-AA	**ከአዳማ ጋር አንድ እንዳይሆን**	
		257	ዱግዳ ቦራ	ET-OR-DG		

		258	አዳሜ ቱሉ ጂዶ ኮምቦልቻ	ET-OR-AT	
		259	ቢሸፍቱ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-BK	
		260	ቦሬ	ET-OR-BR$_2$	
		261	ሊበን	ET-OR-LB	
		262	አቃቂ	ET-OR-AQ	
		263	ዝዋይ ከተማ አስተዳዳር	ET-OR-ZK	
	አርሲ ዞን	264	ሜርቲ	ET-OR-MR$_2$	ከሜታ ሮቢ ጋር አንድ እንዳይሆን
		265	አሰኮ	ET-OR-AS	
		266	ጉሎሌቻ	ET-OR-GL$_3$	
		267	ጀጁ	ET-OR-JJ	
		268	ዶዶታ	ET-OR-DT	
		269	ዝዋይ ዱግዳ	ET-OR-ZD	
		270	ሐጦሳ	ET-OR-HT	
		271	ሱዴ	ET-OR-SD	
	አርሲ ዞን	272	□ ሌ	ET-OR-CL	
		273	አሚኛ	ET-OR-AM	
		274	ሴሩ	ET-OR-SR	
		275	ሮቤ	ET-OR-RB	
		276	ጢዮ	ET-OR-TN	
		277	ሽርካ	ET-OR-SR$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		278	ዲግሉና ጢጆ	ET-OR-DT	
		279	ጢዮ	ET-OR-TY	
		280	ሜኔሳ	ET-OR-MN$_2$	ከሜኖ ጋር አንድ እንዳይሆን
		281	ሊሞና ቢልቢሎ	ET-OR-LL	ከሊበን ጋር አንድ እንዳይሆን
		282	ጉና	ET-OR-GN	
		283	ሰሬ	ET-OR-SR	

		284	ሉዴ ሐጦሳ	ET-OR-LH		
		285	ደቅሲስ	ET-OR-DQ		
		286	ባሌ ጋስጋር	ET-OR-BL		
		287	ኢንቀሎ ዋቤ	ET-OR-EW		
		288	አሰላ ከተማ አስተዳዳር	ET-OR-AK_2		
	ምዕራብ ሐረርጌ ዞን	289	ሜኤሶ	ET-OR-MA		
	ምዕራብ ሐረርጌ ዞን	290	ዶባ	ET-OR-DB		
		291	ቱሎ	ET-OR-TL		
		292	ሜሳላ	ET-OR-MS		
		293	ጫሮ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-CK		
		294	አንቻር	ET-OR-AN		
		295	ጉባ ኮርቻ	ET-OR-GK_3		
		296	ሀብሮ	ET-OR-HB_2		
		297	ዳሮ ለቡ	ET-OR-DL		
		298	ቦኬ	ET-OR-BK		
		299	ኩኒ	ET-OR-KN		
		300	ገመቹስ	ET-OR-GM		
		301	ጫሮ ዙሪያ	ET-OR-CZ		
		302	በደሰ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-BK_2		
	ምስራቅ ሐረርጌ ዞን	303	ኮምቦልቻ	ET-OR-KM		
	ምስራቅ ሐረርጌ ዞን	304	ጃርሶ	ET-OR- JS	ከጃርሶ ጋር አንድ እንዳሆን	
		305	ጉርሱም	ET-OR-GR		
		306	ባቢሌ	ET-OR-BB		
		307	ፌዲስ	ET-OR-FD		
		308	ሐሮ ሚያ	ET-OR-HR		
		309	ኩርፋ ጨሌ	ET-OR-KC		
		310	ቀርሳ	ET-OR-QR		

		311	ሜታ	ET-OR-MT$_2$	ከመቱ ጋር አንድ እንዳሆን	
		312	ጎሮ ጉቱ	ET-OR-GG		
		313	ደደር	ET-OR-DD$_3$		
		314	ማላካ ቢሎ	ET-OR-MB		
		315	በደኖ	ET-OR-BD$_2$		
		316	ሜድጋ	ET-OR-MD		
		317	ጫናቅሳን	ET-OR-CN		
		318	ግራዋ	ET-OR-GR$_2$		
		319	ጉላ ኦዳ	ET-OR-GO		
		320	መዩ	ET-OR-MY		
	ባሌ ዞን	321	አጋርፋ	ET-OR-AF	አበካ ግንደ በረት ጋር አንድ እንዳይሆን	
		322	ጉለልቻ	ET-OR-GL		
		323	ጋሠራ	ET-OR-GS		
		324	ለገሂዳ	ET-OR-LG		
		325	ጊኒር	ET-OR-GN$_2$		
		326	ሲናና	ET-OR-SN$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		327	ጎባ	ET-OR-GB$_3$		
		328	ሐረና በሉክ	ET-OR-HB		
		329	ዶሎ መና	ET-OR-DM		
	ባሌ ዞን	330	መዳ ወላቡ	ET-OR-MW		
		331	በርበሬ	ET-OR-BR$_3$		
		332	ጉራዳ ሞኤ	ET-OR-GM$_5$		
		333	ጉሮ	ET-OR-GR$_3$		
		334	ራይቱ	ET-OR-RY		
		335	ሰወይና	ET-OR-SW		
		336	ሮቤ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-RK		
		337	ጎባ ከተማ አስተዳዳር	ET-OR-GK$_2$		
		338	ዳዌ ቀቸን	ET-OR-DC		
		339	ደንሾ	ET-OR-DN$_2$		

		340	ዳዌ ሠረር	ET-OR-DS$_2$		
	ቦረና ዞን	341	በሌ ሀራ	ET-OR-BH		
		342	ያቤሎ	ET-OR-YL	ከዩብዶ ጋር አንድ እንዳሆን	
		343	አረሮ	ET-OR-AR		
		344	ሞያሌ	ET-OR-MY$_2$	ከሜዱ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		345	ድሬ	ET-OR-DR$_4$		
	ቦረና ዞን	346	ተልተሌ	ET-OR-TT	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		347	አባያ	ET-OR-AY$_2$	ከአይራ ጋር አንድ እንይሆን	
		348	ዱግዳ ዳዋ	ET-OR-DD$_4$		
		349	ሜዱ	ET-OR-MY$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እነ ዳሆን	
		350	ገላና	ET-OR-GL		
	ደቡብ ምዕራብ ሸዋ ዞን	351	አሜያ	ET-OR-AM		
		352	ወንጭ	ET-OR-WN		
		353	ወሊሶ	ET-OR-WS	ከወልሜራ ጋር አንድ እንዳሆን	
		354	ዳዎ	ET-OR-DW		
		355	ኢሉ	ET-OR-EL		
		356	ሰበታ ሀዋስ	ET-OR-SH		
	ደቡብ ምዕራብ ሸዋ ዞን	357	ቀርሳና ሚኪማ	ET-OR-QM		
		358	ቶሌ	ET-OR-TL$_2$	ከቱሎ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		359	በቾ	ET-OR-BC$_2$		
		360	ሰደን ሶዶ	ET-OR-SS$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		361	ወሊሶ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-WK		
		362	ጉሮ	ET-OR-GR$_3$		
		363	ሶዶ ዳቻ	ET-OR-SD$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		364	ሰበታ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-SB	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	

	ጉጂ ዞን	365	ኡራጋ	ET-OR-UR		
		366	ቦሬ	ET-OR-BR2		
		367	አዶላ	ET-OR-AD3	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		368	ዋደራ	ET-OR-WD		
		369	ኦዶ ሻኪሶ	ET-OR-AS2	ከአሰኮ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		370	ከርቻ	ET-OR-KR		
		371	ሊበን	ET-OR-LB		
		372	ዲማ	ET-OR-DM2		
		373	ሀምበላ ዋሜና	ET-OR-HW		
		374	ጊርጃ	ET-OR-GR4		
		375	ነገሌ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-NK		
		376	አዶላ ከተማ አስተዳደር	ET-OR-AD	ከአጋሮና ከአሰላ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ምዕራብ አርሲ ዞን	377	ሲራሮ	ET-OR-SR3	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		378	ሻላ	ET-OR-SL2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		379	አርሲ ነገሌ	ET-OR-AN2	ከአንቻር ጋር አንድ እንዳይሆን	
		380	ኮፈሌ	ET-OR-KF		
		381	ኮሬ	ET-OR-KR2	ከከርቻ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		382	ገደብ አሳሳ	ET-OR-GA		
		383	ዶዶላ	ET-OR-DD5		
		384	ኮኮሳ	ET-OR-KK		
		385	ነንሠቦ	ET-OR-NB	ከኖኖ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		386	አዳባ	ET-OR-AD		
		387	ሻሸሜ ከተማ አስተዳዳር	ET-OR-SK3		
		388	ሻሸሜ ዙሪያ	ET-OR-SZ		
		389	ሀዋ ገላን	ET-OR-HG2		
		390	የማኮጊ ወለል	ET-OR-YW		
		391	ዳሌ ዋበራ	ET-OR-DW2		
		392	ጋዎ ከቤ	ET-OR-GK		

	ቀለም ወለጋ ዞን	393	ሰዮ	ET-OR-SY	
		394	ደንቢ ዶሎከተሜአስተዳዳር	ET-OR-DK	
		395	አንፊሎ	ET-OR-AF2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		396	ዳሌ ሳዲ	ET-OR-DS2	
		397	ግዳሚ	ET-OR-GD	
		398	ጂማ ሆሮ	ET-OR-JH	
		399	ላሎ ከሌ	ET-OR-LK2	ከለሙ ኮሳ ጋር አንድ እንዳይሆን
	ሆሮ ጉደሩ ወለጋ ዞን	400	ሆሮ	ETOR-HR2	
		401	ሻምቡ ከተማ	ETOR-SK4	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		402	ጉዳሩ	ET-OR-GD2	
		403	ሀባቦ ጉደሩ	ET-OR-HG	
		404	አበይ ቾመን	ET-OR-AC	
		405	ጂማ ገነቴ	ET-OR-JG	
		406	ጅማ ራሬ	ET-OR-JM	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		407	ጃርደጋ ጃርቴ	ET-OR-JD	ከጀጁ ጋር አንድ እንዳይሆን
		408	አሙሩ	ET-OR-AM2	ከአሜያ ጋር አንድ እንዳይሆን
		409	አቤ ደንጎሮ	ET-OR-AD	
	የሶማሌ ብሔራዊ ክልል				
	ሽንሌ ዞን	410	አይሻ	ET-SO-AY	
		411	ደንበል	ET-SO-DL	ከደንበል ጋር አንድ እንዳይሆን
		412	ሽንሌ	ET-SO-SN	
		413	ኤረር	ET-SO-ER	
		414	ሚኤሶ	ET-SO-ML	
		415	አፍደም	ET-SO-AF	
		416	ባቢሌ	ET-SO-BB	
		417	ጉርሱም	ET-SO-GR	
		418	ጅጅጋ	ET-SO-JJ	

	ጅጅጋ	419	አወብሬ	ET-SO-AW	
		420	ቀብሪ በያህ	ET-SO-QB	
		421	ሀርሽን	ET-SO-HR	
		422	ደጋሀሜዶ	ET-SO-DG	
		423	ደጋሀቡር	ET-SO-DH	ከደጋሀሜዶ ጋር አንድ እንዳይሆን
	ደገሀቡር ዞን	424	አዋሬ	ET-SO-AR	ከአወበሬ ጋር አንድ እንዳዳሆን
		425	ጋሻሞ	ET-SO-GS	
		426	ጉናጉዶ	ET-SO-GN	
		427	ዳኖት	ET-SO-DT	ከደንበል ዳር አንድ እንዳይሆን
	ዋርደር ዞን	428	ቦህ	ET-SO-BH	
		429	ገላዲን	ET-SO-GL	
		430	ዋርደር	ET-SO-WR	
		431	ሸኮሽ	ET-SO-SK	
	ቆራሔ ዞን	432	ቀብሪ ደሀር	ET-SO-QD	
		433	ሸላቦ	ET-SO-SL	
		434	ደበወይን	ET-SO-DB	
		435	ሰልሀድ	ET-SO-SH	ከሸላቦ ጋር አንድ እንዳይሆን
		436	ፊቅ	ET-SO-FQ	
		437	ገርቦ	ET-SO-GB	ከገላዲን ጋር አንድ እንዳይሆን
		438	ሐሚሮ	ET-SO-HM	
	ፊቅ ዞን	439	ሰገግ	ET-SO-SG	
		440	ደሁን	ET-SO-DN	ከደጋሀቡር ጋር አንድ እንዳይሆን
		441	ለገሂዳ	ET-SO-LG	
		442	መዩ ሙሉከ	ET-SO-MM	

	ጎዴ ዞን	443	ኢያጠሪ	ET-SO-EM		
		444	አዳዲሎ	ET-SO-AD		
		445	ዳናን	ET-SO-DN		
		446	ጎዴ	ET-SO-GD		
		447	ቀላፎ	ET-SO-QL		
		448	ሙስታሂል	ET-SO-MS		
		449	ፈርፈር	ET-SO-FR		
	አፍዴር ዞን	450	ገሪዳሞሌ	ET-SO-GM	ከጉርሱም ጋር አንድ እንዳይሆን	
		451	ወይብ	ET-SO-WY		
		452	ገሮ በቀቀሳ	ET-SO-GQ	ከገርቦ ጋር አንድ እንዳሆን	
		453	ሰረር	ET-SO-SR		
		454	ምዕራብ ኢሜ	ET-SO-ME		
		455	አፍቀር	ET-SO-AF		
		456	ባሬ	ET-SO-BR		
		457	ቢዶለባይ	ET-SO-BD		
		458	ቀርሳ ዱላ	ET-SO-QR	ከቀብሪ ደሀር ጋር አንድ እንዳሆን	
	ሊበን ዞን	459	ፊልቱ	ET-SO-FL		
		460	ዶሎ አዶ	ET-SO-DO		
		461	ሞያሌ	ET-SO-MY		
		462	አዴት	ET-SO-AD		
	ቤንሻንጉለ ጉሙዝ ብሐራዊ ክልል					
	መተከል ዞን	463	ዳንጉር	ET-BN-DN		
		464	ጉባ	ET-BN-GB		
		465	ወንበራ	ET-BN-WN		
		466	ማንዱራ	ET-BN-MN		
		467	ዲባጤ	ET-BN-DB		
		468	በለን	ET-BN-BL		
	ፓዌ ወረዳ	469	ፓዌ ወረዳ	ET-BN-PL		

		470	ማንጌ	ET-BN-MG	ከማንዱራ ጋር አንድ እንዳሆን
		471	ኩርሙክ	ET-BN- KR	
	አሶሳ ዞን	472	አሶሳ	ET-BN-AS	
		473	ሸርቆሌ	ET-BN-SR	
		474	ባምባሲ	ET-BN-BM	
		475	ኦዳ ብልዲግሉ	ET-BN-OG	
		476	ሆመሻ	ET-BN-HM	
		477			
		478	ያሶ	ET-BN-YS	
		479	ሲርባ አባይ	ET-BN-SA	
	ከማሼ ዞን	480	ከማሽ	ET-BN-KM	
		482	አጋሎ ሜጢ	ET-BN-AM	
		483	በሎጂጋንፎይ	ET-BN-BJ	ከቡለን ጋር አንድ እንዳሆን
		484			
	ማኦኮሞ ልዩ ወረዳ		ማኦ ኮሞ ልዩ ወረዳ	ET-BN-ML	
	የደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል				
	ጉራጌ ዞን	485	ቀቤና	ETDH-QB	
		486	አበሽጌ	ET-DH-AB	
		487	እዣሀ	ET-DH-EZ	
		488	ኮከር ገዳባኖ	ET-DH-KG	
		489	ሶዶ	ET-DH-SD	
		490	መሥካን	ET-DH-MS	
		491	ሜረቆ	ET-DH-MR	
		492	እንደጋኝ	ET-DH-AN	
	ጉራጌ ዞን	493	ጉመር	ET-DH-GM	
		494	ቸሀ	ET-DH-CH	
		495	ኢነሞርና ኢነር	ET-DH-EE	
		496	መሆርና አክሊል	ET-DH-MA	
		497	ገታ	ET-DH-GT	

		498	ሜኢቀይት ከተማ አስተዳደር	ET-DH-MK	
		499	ቡታጅራ ከተማ አስተዳደር	ET-DH-BK$_2$	ከቦንጋ ከተሞር አንድ አንዳይሆን
	ሐድያ ዞን	500	ሚሻ	ET-DH-MS$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		501	ግቤ	ET-DH-GB	
		502	ሌሞ	ET-DH-LM	
		503	ሻሸጐ	ET-DH-SS	
		504	ምስራቅ ባዳዋቾ	ET-DH-MB	
		505	ሶሮ	ET-DH-SR$_2$	ከሱርማ ጋር አንድ እንዳይሆን
		506	ዱና	ET-DH-DN	
		507	አናሊሞ	ET-DH-AL	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		508	ምዕራብ ባድዋቾ	ET-DH-MD	ከምስራቅ ባዳዋቾ ጋር አንድ እንዳይሆን
		509	ጉሚቦራ	ET-DH-GM$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		510	ሆሳዕና ከተማ አስተዳደር	ET-DH-HK	
	ከምባታ ጠንባሮ ዞን				
	ከምባታ ጠንባሮ ዞን	511	ጠንባሮ	ET-DH-TN	
		512	አንጋጫ	ET-DH-AG	ከአንደጋኝ ጋር አንድ እንዳይሆን
		513	ቀዲዳ ጋሜኢ	ET-DH-QG	
		514	ቃጫ ቢራ	ET-DH-QC	ከቀቤና ጋር አንድ እንዳይሆን
		515	ሀደሮ ጠቦቶ	ET-DH-HT	
		516	ዶዮጋና	ET-DH-DG	
		517	ዳንቦያ	ET-DH-DY	ከዱና ጋር አንድ እንዳይሆን
		518	ዱራሜ ከተማ አስተዳዳር	ET-DH-DK	
	ሲዳማ ዞን				
		519	ሸበዲኖ	ET-DH-SB$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		520	ሀዋሳ	ET-DH-HW	
		521	አርበጉና	ET-DH-AB	ከአሮርሳ ጋር አንድ እንዳይሆን

		522	ዳሌ	ET-DH-DL		
		523	አለታ ወንዶ	ET-DH-AW		
	ሲዳማ ዞን	524	ዳራ	ET-DH-DR		
		525	ሁላ	ET-DH-HL		
		526	በንሳ	ET-DH-BN		
		527	አሮሬሳ	ET-DH-AR		
		28	ቦሪቻ	ET-DH-BR		
		529	ጕርቼ	ET-DH-GR		
		530	ሚልጋ	ET-DH-ML		
		531	ወንሾ	ET-DH-WS	ከወናጎ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		532	ሎካ አባያ	ET-DH-LA		
		533	ጭሬ	ET-DH-CR		
		534	በርሳ	ET-DH-BR2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		535	ጩኮ	ET-DH-CK		
		536	ቦና ዙሪያ	ET-DH-BZ		
		537	ወንደ ገነት	ET-DH-WG		
	ጌዴኦ ዞን					
		538	ወናጎ	ET-DH-WN		
		539	ይርጋጨፌ	ET-DH-YC		
	ጌዴኦ ዞን	540	ኮቾሬ	ET-DH-KR	ከኩቻ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		541	በሌ	ET-DH-BL		
		542	ዲላ ዙሪያ	ET-DH-DZ		
			ገደብ	ET-DH-GD		
		543	ዲላ ከተማ አስተዳደር	ET-DH-DK2	ከዱራሜ ከተማ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ወላይታ ዞን					
		544	ቦሎሶ ሶሬ	ET-DH-BS		
		545	ዳምት ጋሌ	ET-DH-DG2	ከዲዮ ገና ጋር አንድ እንዳይሆን	
		546	ዳሞት ወይዴ	ET-DH-DW		

	ወላይታ ዞን	547	ሀዎጥ	ET-DH-HM	
		548	ሶዶ ዙሪያ	ET-DH-SZ	
		549	ኪንዶ ኮይሻ	ET-DH-KK	
		550	ኦፋ	ET-DH-OF	
		551	ቦለሶ ቦኒቤ	ET-DH-BB	
		552	ዳሞት ሶሬ	ET-DH-DS	
		553	ኪንዶ ደይዴ	ET-DH-KD	
		554	ዳሞት ፋላሳ	ET-DH-DP	
		555	ድጉና ፋኒጐ	ET-DH-DF	
		556	ሶዶ ከተማ አስተዳደር	ET-DH-SK	
	ደቡብ አሞ ዞን				
		557	ሰላማጐ	ET-DH-SL	
		558	ደቡብ አሪ	ET-DH-DA	
		559	ሰሜን አሪ	ET-DH-SA	
		560	ሐመር	ET-DH-HR	ከሀዎጥ ጋር አንድ እንዳይሆን
		561	በናና ፀማይ	ET-DH-BT	
		562	ዳሠነች	ET-DH-DS$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		563	ማሌ	ET-DH-ML$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		564	ኛንጋቶም	ET-DH-NY	
	ሸካ ዞን	565	ሸካ	ET-DH-SK	
		566	አንደራቻ	ET-DH-AD	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		567	የኪ	ET-DH-YK	
		568	ሳይለም	ET-DH-SY	
		569	ጌሻ ደካ	ET-DH-GD$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን
		570	ገዋታ	ET-DH-GW	
		571	ጊምጥ	ET-DH-GM$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን

	ከፋ ዞን	572	መንጅዎ	ET-DH-MN		
		573	ጠሎ	ET-DH-TL		
		574	ጨታ	ET-DH-CT		
		575	ዴቻ	ET-DH-DC		
		576	ጨና	ET-DH-CN		
		577	ቢጣ	ET-DH-BT2	ከቡና ፀሜጰ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		578	ቦንጋ ከተማ አስተዳደር	ET-DH-BK		
	ጋሞ ጎፋ ዞን					
		579	ማለኮዛ	ET-DH-ML3	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		580	ደኒቡ ጎፋ	ET-DH-DG3	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		581	ቁቻ	ET-DH-KC		
		582	ቦረዳ	ET-DH-BD	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		583	ምዕራብ አባያ	ET-DH-MA2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ጋሞ ጎፋ ዞን	584	አርባ ምንጭ ዙሪያ	ET-DH-AZ	ከአሚሮ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		585	ጨንቻ	ET-DH-CC	ከጨና ጋር አንድ እንዳይሆን	
		586	ዲታ	ET-DH-DT		
		587	ደራማሎ	ET-DH-DM	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		588	ዛላ	ET-DH-ZL		
		590	ኡባ ደብረ ፀሀይ	ET-DH-UD		
		591	ከምባ	ET-DH-KM		
		592	ቦንኬ	ET-DH-BN2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		593	ገዝጎፋ	ET-DH-GZ		
		594	አይዳ	ET-DH-AY		
		595	አርባ ምንጭ ከተማአስተዳደር	ET-DH-AK		

		596	ሳወላ ከተማ አስተዳዳር	ET-DH-SK$_2$	ከሶዶ ከተማ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		597	ሸኮ	ET-DH-SK$_2$	ከሸካ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		598	ጉራፈርዳ	ET-DH-GF		
		599	ደቡብ ቤንች	ET-DH-DB		
		600	ሻይ ቤንች	ET-DH-SB		
	ቤንች ሜጂ ዞን	601	መኢኒት ጎልዲያ	ET-DH-MG		
		602	መኢኒት ሻሻ	ET-DH-MS$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		603	ሜጂ	ET-DH-MG$_2$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		604	ቤሮ	ET-DH-BR$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		605	ሱርማ	ET-DH-SR		
		606	ሰሜን ቤንች	ET-DH-SB$_2$	ከሻይ ቤንች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		607	ሚዟን አማን ከተማ አስተዳደር	ET-DH-MA$_3$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ልዩ ወረዳዎች					
		608	የም	ET-DH-YM		
		609	አሜሮ	ET-DH-AM		
	ልዩ ወረዳዎች	610	በርጂ	ET-DH-BR$_4$	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		611	ኮንሶ	ET-DH-KN		
		612	ደራሼ	ET-DH-DR$_2$	ከዳራ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		613	ጦቻ	ET-DH-TC		
		614	ሚረቃ	ET-DH-MR$_2$	ከሚዜቆ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ዳወሮ ዞን	615	ሎማ	ET-DH-LM		

		616	ገናቦሳ	ET-DH-GN		
		617	ኢሳራ	ET-DH-ES		
	ልዩ ወረዳዎች	618	ባስኬቶ	ET-DH-BS2	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		619	ኮንታ	ET-DH-KT	ከኮንሶ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ስልጤ ዞን	620	አልጮ ወሬሮ	ET-DH-AW2	ከአለታ ወንዶ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		621	ስልጤ	ET-DH-ST	ከሰላሚ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		622	ላንፋሮ	ET-DH-LN		
		623	ምዕራብ አዘርነት	ET-DH-MA4	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		624	ዳሎቻ	ET-DH-DL2	ከዳሌ ጋር አንድ እንዳይሆን	
		625	ሳንኩራ	ET-DH-SN		
		626	ምስራቅ አዘርነት	ET-DH-MA5	ከሌሎች ወረዳዎች ጋር አንድ እንዳይሆን	
		627	ወልባረግ	ET-DH-WL		
	ልዩ ወረዳ					
		628	ሀላባ	ET-DH-AL2	ከአናሊሞ ጋር አንድ እንዳይሆን ጋር አንድ እንዳይሆን	
	ጋምቤላ ብሔራዊ ክልል					
	አኝዋክ ዞን	629	ጋምቤላ ዙሪያ	ET-GM-GZ		
		630	አቦቦ	ET-GM-AB		
		631	ጉግ	ET-GM-GG		
		632	ጆር	ET-GM-JR		
		633	ዲማ	ET-GM-DM		
		634	ጋምቤላ ከተማ አስተዳደር	ET-GM-GK		
		635	ላር	ET-GM-LR		
		636	ጅካዋ	ET-GM-JK		

	ኑዌር ዞን	637	ዋንታዋ	ET-GM-WN		
		638	አኮቦ	ET-GM-AK		
	መዠንገር ዞን	639	ጎዳሬ	ET-GM-GD		
		640	ማንገሽ	ET-GM-MN		
	ኢታንግ ልዩ ዞን					
		641	ኢታንግ	ET-GM-ET		
	ሐረሪ ብሔራዊ ክልል					
		642	ሐረር	ET-HR-HR		
	ድሬደዋ አስተዳደር ካዉንስል					
	ድሬደዋ	643	ምዕራብ ድሬደዋ	ET-DR-MD		
		644	ምስራቅ ድሬደዋ	ET-DR-MD2	ከምዕራብ ድሬደዋ ጋር አንድ እንዳይሆን	
	አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር					
	አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር	645	አቃቂ ቃሊቲ ክ/ከተማ	ET-AA-AQ		
		646	ንፋስ ስልክ ላፍቶ ክ/ከተማ	ET-AA-NL		
		647	ኮልፌ ቀራንዮ ክ/ከተማ	ET-AA-KK		
		648	ጉለሌ ክ/ከተማ	ET-AA -GU		
		649	ልደታ ክ/ከተማ	ET-AA-LI		
		650	ቂርቆስ ክ/ከተማ	ET-AA-KI		
		651	አራዳ ክ/ከተማ	ET-AA-AR		
		652	አዲስ ከተማ ክ/ከተማ	ET-AA-AK		
		653	የካ ክ/ከተማ	ET-AA-YE		
		654	ቦሌ ክ/ከተማ	ET-AA-BO		